

**Procjena zrelosti
nacionalnog okvira za
uspostavu i djelovanje
energetskih zajednica**

Projektni ishod 3.1

Sadržaj izvješća odražava isključivo stavove autora. Isključiva odgovornost za sadržaj ovog izvješća leži na autorima. Izvještaj ne odražava stav Europske unije.

Izjava o odricanju odgovornosti

Financirano od strane Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja isključivo su stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove Europske unije ili CINEA-e. Europska unija niti nadležno tijelo za dodjelu sredstava ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Obavijest o autorskim pravima

©2024 Life Comet Kozorcijski Partneri. Sva prava rezervirana.

**Co-funded by the
European Union**

Life COMET Profil Projekta

Broj ugovora:	101120519
Akronim:	LIFE22-CET-Life COMET
Naslov:	Koalicije za katalizaciju građanske energije u u Istočnoj EU
Tema:	LIFE-2022-CET-ENERCOM
Početni datum:	01/11/2023
Trajanje	36 mjeseca

Radni paket: WP3	Work Package 3: Izgradna kapaciteta nacionalnih koalicija
Voditelj ishoda:	FOC
Autori (organizacija):	Josip Beber (ZEZ)
Interni recenzent:	Martina Nemčić (KLIK)
Status:	Finalni dokument
Datum dostave:	Planirani: 31.10.2024; konačni 30.11.2024
Verzija:	1.0
Klasifikacija:	Javno

Partneri

	Ime partnera	Skraćeni ca	Država
1	ZELENA ENERGETSKA ZADRUGA	ZEZ	HR
2	RESCOOP EU ASBL	RESC	BE
3	KOINONIKI SYNETAIRISTIKI EPICHEIRISI SYLLOGIKIS KAI KOINONIKIS OFELEIAS ILEKTRA ENERGY KOINONIKI SYNETAIRISTIKI EPICHEIRISI ANANEOSIMON PIGON	ELE	GR
4	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL	TT	EE
5	SZOLIDÁRIS GAZDASÁG KÖZPONT EGYESÜLET	SZGK	HU
6	FOCUS DRUSTVO ZA SONARAVEN RAZVOJ	FOC	SI
7	PLZ SPOLDZIELNIA (CoopTechHub)	PLZ Coop (CTH)	PL
8	COOPERATIVEDEENERGIE.RO SOCIETATE COOPERATIVA EUROPEANA CU RASPUNDERE LIMITATA	CdE	RO

Povijest dokumenta

Verzija	Datum	Author (Partner)	Komentari
0.1	21.10.2024	Josip Beber (ZEZ)	Draft dokumenta
0.2	22.10.2024	Josip Beber (ZEZ), Martina Nemčić (KLIK)	Pregled dokumenta od strane lokalnog recenzenta u koaliciji-energetske zadruge
0.3	15.11.2024	Josip Beber (ZEZ), Erica Svetec (ZEZ)	Finalni draft, pregled koordinatora
1.0	30.11.2024	Josip Beber (ZEZ)	Finalna verzija

Izvršni sažetak

Izveštaj analizira trenutnu razinu zrelosti nacionalnog okvira za energetske zajednice u Hrvatskoj, fokusirajući se na zakonodavne, tehničke i financijske prepreke koje koče njihov razvoj. Unatoč nominalnoj podršci kroz zakone, stvarna implementacija zakonodavstva je ograničena, što rezultira usporenim napretkom u uspostavi energetskih zajednica. Do sada su registrirane samo tri zajednice, a mnogi pilot projekti suočavaju se s izazovima poput visokih troškova registracije i nedostatka podrške za dijeljenje energije. Izveštaj također ističe nedostatak jasnih poslovnih modela i financijskih mehanizama koji bi olakšali dugoročnu održivost ovih inicijativa. Na političkoj razini, čini se da energetske zajednice još nisu prepoznate kao ključni alat za energetske tranzicije, što zahtijeva daljnje prilagodbe zakonskih okvira i veći angažman ključnih dionika. Na kraju, izveštaj nudi konstruktivne preporuke za jačanje regulatornog i financijskog okvira kako bi se potaknuli daljnji razvoj i operativnost energetskih zajednica u Hrvatskoj.

Sadržaj

IZVRŠNI SAŽETAK.....	42
TABLICE I SLIKE	45
Popis slika	45
Popis tablica.....	45
1. UVOD.....	46
2. METODOLOGIJA	48
3. STATUS I RAZINA ZRELOSTI ENERGETSKIH ZAJEDNICA U HRVATSKOJ	49
3. 1 Uvod	49
3. 2 Status energetske zajednice u Hrvatskoj	49
3. 3 Razina nacionalne zrelosti za energetske zajednice u Hrvatskoj	59
4. PRILAGOĐENI AKCIJSKI PLANOV I ZA NAPREDAK NA LJESTVICI ZRELOSTI ENERGETSKIH ZAJEDNICA	61
5. ZAKLJUČAK I PREPORUKE ZA POLITIKE	72
5. 1 Hrvatska verzija: Ključni nalazi iz procjene	72
5.2 Preporuke donosiocima odluka	73
6. SUMMARY OF REPORT IN ENGLISH	74
6. 1 English version: Key findings from the assessment	75
6.2 English version: Policy recommendations	76
7. SUMMARY OF MATURITY UPGRADE ACTION PLAN IN ENGLISH.....	77

30 November 2024

PRILOG I	86
PRILOG II	88
PRILOG III	92

Tablice i slike

Popis slika

- Slika 1. Grafičko pojašnjavanje pojma „Zajednice obnovljivih izvora energije“ nakon transpozicije u Zakon OIE ¹
- Slika 2. Praćenje transpozicije – Hrvatska u odnosu na ostale
- Slika 3. NECP dostava EK u lipnju 2024²
- Slika 4. Registar dozvola za obavljanje energetske djelatnosti ³
- Slika 5. Dozvola za obavljanje djelatnosti: Energetska Zajednica Sjevernog Jadrana⁴
- Slika 6. ZEZ Sunce – energetska zadruga pokreće projekt 200kW
- Slika 7. Grad Karlovac sufinancira projekt dijeljenja energije ⁵
- Slika 8. Članovi Foruma energetske zajednice u Hrvatskoj⁶
- Slika 9. Događanje: „Budućnost energetske zajednice na otocima“ ⁷

Popis tablica

- Tablica 1. Trenutno stanje zrelosti okvira na nacionalnoj razini za uspostavu i djelovanje energetske zajednice (10/2024)
- Tablica 2. Pozitivni scenarij napretka zrelosti na nacionalnoj razini: nacionalni energetske dionici su maksimalno otvoreni za integraciju energetske zajednice i suradnju
- Tablica 3. Realni scenarij: razvoj energetske zajednice temeljem trenda u suradnji s nacionalnim tijelima i energetske dionicima
- Tablica 4. Negativni scenarij: ministarstvo i ostali dionici odbijaju suradnju
- Tablica 5. Plan djelovanja za nadogradnju zrelosti
- Tablica 6. Engleska verzija: Plan djelovanja za nadogradnju zrelosti (en. Action Plan for Maturity Upgrade)

¹ <https://nasuncanojstrani.hr/gradanska-energija/energetske-zajednice/>

² <https://mingo.gov.hr/azurirani-integrirani-nacionalni-energetski-i-klimatski-plan-republike-hrvatske-za-razdoblje-od-2021-2030-necp/9220>

³ https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola_09.html

⁴ <https://energija.bezgranica.hr/energetska-zajednica-sjevernog-jadrana/>

⁵ <https://gradonacelnik.hr/aktualno/prva-visestambena-zgrada-u-hrvatskoj-ciji-stanari-ce-koristiti-struju-dobivenu-iz-suncane-elektrane-bit-ce-u-karlovcu/>

⁶ <https://www.zez.coop/forum-energetskih-zajednica/>

⁷ <https://www.novilist.hr/rijeka-regija/otoci/vise-od-70-otocana-iz-cije-e-europe-okupilo-se-u-cresu-razgovaraju-o-energetskoj-buducnosti/>

1. Uvod

Procjena nacionalnog statusa energetske zajednice

Posljednjih deset godina, obnovljivi izvori energije u Hrvatskoj sve više dobivaju na važnosti, osobito kao rješenje za decentralizaciju proizvodnje energije. Međutim, za razliku od trendova u zapadnoeuropskim zemljama, čini se da u RH OIE nisu prepoznati kao alat ključan za osnaživanje građana u energetske tranziciji. Unatoč rastu obnovljivih izvora energije, razvoj energetske zajednice (EZ) stagnira na nacionalnoj razini, uz ograničene pomake u zakonodavnom okviru, a još manje u praktičnoj primjeni zakona od strane energetske aktera koji bi trebali osigurati povoljne uvjete za realizaciju projekata (u daljnjem tekstu pojam energetske zajednice odnosi se jednako na energetske zajednice građana - EZG i zajednice obnovljivih izvora energije- ZOIE). Iako pravni okvir nominalno podržava razvoj energetske zajednice, dosadašnji napor pionirskih inicijativa nisu rezultirali značajnijim napretkom, što ukazuje na izazove u provedbi i primjeni energetske zakona u razdoblju od 2019. do 2025. godine.

Stanje razvoja energetske zajednice u zemlji

Od 2019. godine zabilježen je tek manji napredak u ishođenju energetske dozvola za obavljanje djelatnosti "organiziranja energetske zajednice građana", koja sama po sebi ne garantira rentabilnost ili profitabilnost projekata energetske zajednice, niti im pridaje bilo kakvu prednost ili jedinstvenost na tržištu. Proces registracije djelatnosti zahtijeva da energetske inicijative raspolažu s značajnim financijskim i ljudskim resursima kako bi pokrenule projekte, što za sve postojeće energetske inicijative predstavlja ozbiljnu prepreku. Registracija (osnivanje) djelatnosti energetske zajednice i dalje je iznimno skupa, s troškovima koji prelaze 20.000 eura⁸ i trajanjem postupka od preko šest mjeseci. Ovi uvjeti su neprihvatljivi za manje projekte snage između 15 kW i 1 MW, koji su najčešći u početnim fazama razvoja takvih aktera (EZG i ZOIE) na državnoj razini kao što je slučaj u razvijenim članicama EU. Do danas, u Hrvatskoj su registrirane samo tri energetske zajednice građana (kratica: EZG)⁹. Zakonski okvir omogućuje registraciju samo udruga kao pravnog oblika kao energetske zajednice, dok zadruge, tvrtke i drugi pravni oblici nailaze na velike prepreke pri prijavi energetske djelatnosti (a time i upisa u registar) kod nadležnih sudova¹⁰. To ograničava fleksibilnost koja je predviđena u direktivama pri odabiru najpovoljnijih organizacijskih oblika koje energetska zajednica bira za specifični energetske projekt ili pružanje određene energetske usluge¹¹. Ključan pokazatelj stagnacije razvoja energetske zajednice je činjenica da i nakon procesa registracije 6 mjeseci nakon unutar postojećih zajednica nije došlo do financijskih i energetske transakcija, a osim dva pilot projekta u Križevcima 2017. i 2018, koji su pokrenuti prije transpozicije zakona nije izgrađen nijedan novi projekt¹².

Koncept dijeljenja energije je i dalje neistražen, iako je početna projektna dokumentacija za solarne elektrane već poslana na nadležni ODS (Operator distribucijskog sustava). Pripremljena dokumentacija sastoji se od idejnog projekta za elektranu te primjera u kojem bi se dijelila energija između postojeće elektrane i susjednog brojila unutar iste zgrade.¹³ Unatoč zakonskoj obvezi ODS-a da omogući dijeljenje energije (kratica: DE već sredinom 2023.) nemogućnost dijeljenja energije je komuniciran neformalno uz obećanje da će postupak dijeljenja energije postati moguć kraja 2024. Proces uspostave sustava i postupaka dijeljenja energije nije pokrenut uz argumente od strane ODS-a o nejasnoćama u zakonima i pravilnicima, nedostatku informatičkog i tehničkog razvoja, te nepostojanju

⁸ <https://www.dw.com/hr/hrvatska-gra%C4%91anska-energija-u-raljama-birokracije/a-68938045>

⁹ https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola_09.html

¹⁰ <https://www.zez.coop/apel-ministarstvu-zadruge-su-put-do-prvih-energetskih-zajednica-u-hrvatskoj/>

¹¹ <https://green.hr/i-dvije-godine-nakon-stavljanja-u-zakonski-okvir-u-hrvatskoj-ne-postoje-energetske-zajednice/>

¹² <https://prigorski.hr/krizevci-istaknuti-kao-primjer-dobre-prakse-u-prirucniku-osuncani-krovovi-hrvatskih-gradova/>

¹³ <https://www.zgradonacelnik.hr/vijesti/dijeljenje-energije-imaju-li- vlasnici-visestambenih-zgrada-i-kuca-jednaka-prava/1615>

odgovarajućih administrativnih procedura i dokumentacije. Također, dijeljenje energije nema postavljenih tarifa, odnosno troškova vezanih uz korištenje mreže tijekom dijeljenja energije što dodatno onemogućava energetske inicijative bilo kakve ekonomske predračune i pokretanje energetskih projekata za koje su potrebni osnovni ekonomski parametri kako bi ekonomska računica bila moguća.

Kombinacija ovih pravnih, administrativnih, ekonomskih i tehničkih izazova ozbiljno usporavaju razvoj energetskih zajednica u Hrvatskoj, čineći modele EZ i DE taksativno navedene u zakonima, no nedostupnima zainteresiranim građanima i organizacija koje žele punopravno sudjelovati u proizvodnji, potrošnji, dijeljenju energije te instalirati obnovljive energetske sustave uz aktivno i odgovorno sudjelovanje u energetskom tržištu, energetskoj i klimatskoj tranziciji kako je zamišljeno EU direktivama.

Interes energetskih inicijativa za pokretanje energetskih zajednica

Djelovanjem ZEZ-a zabilježen je značajan interes među stručnim dionicima, što potvrđuje neformalna suradnja 17 stručnih organizacija okupljenih kao „Forum energetskih zajednica u Hrvatskoj“¹⁴¹⁵. Forum, odnosno stručna zajednica aktivno zagovara jednostavnu registraciju pravnih oblika, povoljnu ekonomiku projekata koje pokreću građani, omogućavanje dijeljenja energije te dobivanje prioriteta u stvaranju partnerstava između energetskih zajednica i jedinica lokalne samouprave. Unutar Forumu energetskih zajednica u Hrvatskoj razvijaju se projekti kapaciteta 1 MW u koje građani mogu uložiti već do kraja 2024. godine ako bi došlo do značajnih poboljšanja uvjeta u ekonomskim, tehničkim i zakonskim aspektima za energetske zajednice.

Prikupljen je i interes građana, gdje je više od 110 višestambenih zgrada izrazilo interes za postavljanje vlastitih energetskih sustava¹⁶, bilo za dijeljenje energije unutar zgrada ili za postavljanje obnovljivih energetskih sustava kao energetske zajednice, pod uvjetom da bi to bilo financijski isplativo.

Osim toga, jedinice lokalne samouprave (JLS) aktivno sudjeluju u razvojnim projektima energetskih zajednica, što pokazuje njihov rastući interes za ovu temu gdje sudjeluju 3. velika grada (Zagreb¹⁷, Karlovac¹⁸, Osijek) te osam srednjih/malih gradova (Križevci¹⁹, Cres²⁰, Lošinj, Prelog²¹, Zabok²², Poreč-Parenzo²³, Labin²⁴ i Ivanić-Grad²⁵). Širenje interesa među energetskim inicijativama (stručnjacima) višestambenim zgradama (građanima) i gradovima jasno pokazuje potencijal za energetske tranzicije, pod uvjetom stvaranja financijski održivih i administrativno jednostavnih modela ulaganja u energetske zajednice.

¹⁴ <https://www.zez.coop/forum-energetskih-zajednica/>

¹⁵

¹⁶ <https://www.zez.coop/visestambene-zgrade/>

¹⁷ <https://lifeprogramhrvatska.hr/en/projects/life21-cet-enercom-life-loop/>

¹⁸ <https://karlovacki.hr/prva-suncana-elektrana-za-visestambenu-zgradu-bit-ce-postavljena-u-bascinskoj-cesti-3/>

¹⁹ <https://main.compile-project.eu/sites/pilot-site-krizevci/>

²⁰ <https://www.sscale203050.eu/meet-sscale-replication-sites-apsyrtides/>

²¹ <https://www.prelog.hr/eu-projekti/projekt-leeway-leading-cooperation-towards-energy-communities-policies-tackling-energy-poverty/g87>

²² <https://regea.org/u-spickovini-se-osniva-prva-energetska-zajednica-u-hrvatskoj/>

²³ <https://www.sscale203050.eu/project/parentium/>

²⁴ <https://www.energetika-net.com/obnovljivi-izvori/labin-u-inicijativi-gradova-koji-zele-doprinijeti-stvaranju-energetskih-zajednica>

²⁵ <https://www.door.hr/u-ivanic-grad-održan-je-info-dan-u-sklopu-projekta-logyco/>

2. Metodologija

S ciljem procjene nacionalnog statusa razvoja i rada energetske zajednice, projektni konzorcij je razvio predložak (vidi Prilog I) s vodećim pitanjima za razvoj ovog dokumenta, koji je korišten za procjenu razvoja i rada energetske zajednice u nacionalnom kontekstu. Za potrebe razvoja metodologije za procjenu zrelosti energetske zajednice na nacionalnoj razini, konzorcij je razvio sveobuhvatan, prilagođeni alat (vidi Prilog II). Dodatno, kako bi razvili prilagođeni akcijski plan za svaki nacionalni kontekst, konzorcij je razvio alat za procjenu ciljeva koje partneri žele postići u smislu unapređenja zrelosti do kraja projekta (vidi Prilog III).

3. Status i razina zrelosti energetske zajednice u Hrvatskoj

3.1 Uvod

Status energetske zajednice u svakoj od zemalja predstavljenih u projektu procijenjen je na temelju 9 kriterija: (1) Politička volja i angažman, (2) Nacionalni proces transpozicije, (3) Lokalne, regionalne i nacionalne strategije, (4) Regulatorni okvir, (5) Poslovni modeli, (6) Financiranje, (7) Zajednička samoopskrba, energetska ušteda i učinkovitost, (8) Umrežavanje, znanje i svijest te (9) Uključenost dionika. Podnaslovi su modificirani kako bi bili zanimljivi čitateljima.

3.2 Status energetske zajednice u Hrvatskoj

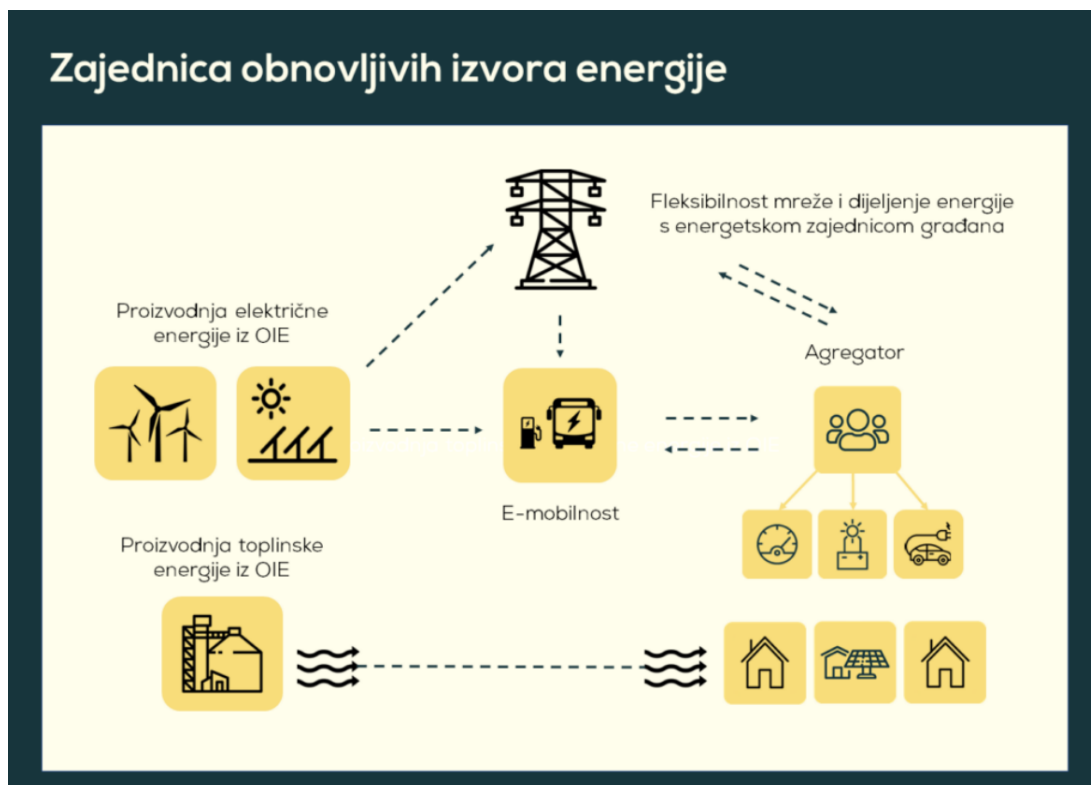
1. Politička volja i angažman u razvoju energetske zajednice u Hrvatskoj

Hrvatska je formalno provela transpoziciju relevantnih EU direktiva koje se odnose na energetske zajednice. To je provedeno izmjenama Zakona o tržištu električne energije i Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji u 2021. godini te dopunama iz 2023., uspostavljen je prvi zakonski okvir za osnivanje i rad energetske zajednice na nacionalnoj razini. Razina političke volje odražava se manjkom konkretnih akcija koje omogućuju operativnu primjenu zakona na dijeljenje energije i energetske zajednice. Zakonodavni okvir postoji, no izostalo je uspostavljanje potrebnih operativnih mehanizama i suradnje sa ključnim dionicima. Ministarstva i nadležna tijela nisu razvila jasno definirane postupke i protokole za osnivanje energetske zajednice, dijeljenje energije, ili tehničke smjernice koje bi omogućile njihovu integraciju u energetske, društvene i ekonomske sustav.

Čini se da je još veći problem nedostatak suradnje među energetske akterima, poput distribucijskih sustava i energetske regulatora, koji provode zakonske odredbe. Prema postojećim informacijama, distributeri i HEP nisu razvili potrebnu infrastrukturu i administrativne procese za razmjenu energije unutar energetske zajednice. Potencijalni nedostatak jasnih uputa i informacija o tehničkoj provedbi dijeljenja energije ostavlja projekte na čekanju, a potencijalne energetske zajednice su bez mogućnosti djelovanja što je komunicirao u javnosti i prema nadležnom ministarstvu (pismom i dopisom) te sudjelovanjem u procesu javnih konzultacija kod donošenja zakona kod kojeg je većina prijedloga odbijena u 2026.

Osim toga, postojeće energetske inicijative, koje imaju najviše iskustva u energetske projektima na terenu, nisu bile konzultirane u procesu donošenja propisa. Na političkoj razini, energetske zajednice u Hrvatskoj nisu prepoznate niti se komuniciraju kao ključni alat za energetske tranziciju. Iako su uspostavljeni kontakti i otvorena komunikacija s nadležnim ministarstvom (i ostalim tijelima), ti pomoci su spori te još nisu formalizirani i ne obećavaju značajno poboljšanje trenutnog stanja.

²⁶ <https://www.ekovjesnik.hr/clanak/6379/apel-ministarstvu-zadruga-su-put-do-prvih-energetske-zajednice-u-hrvatskoj>

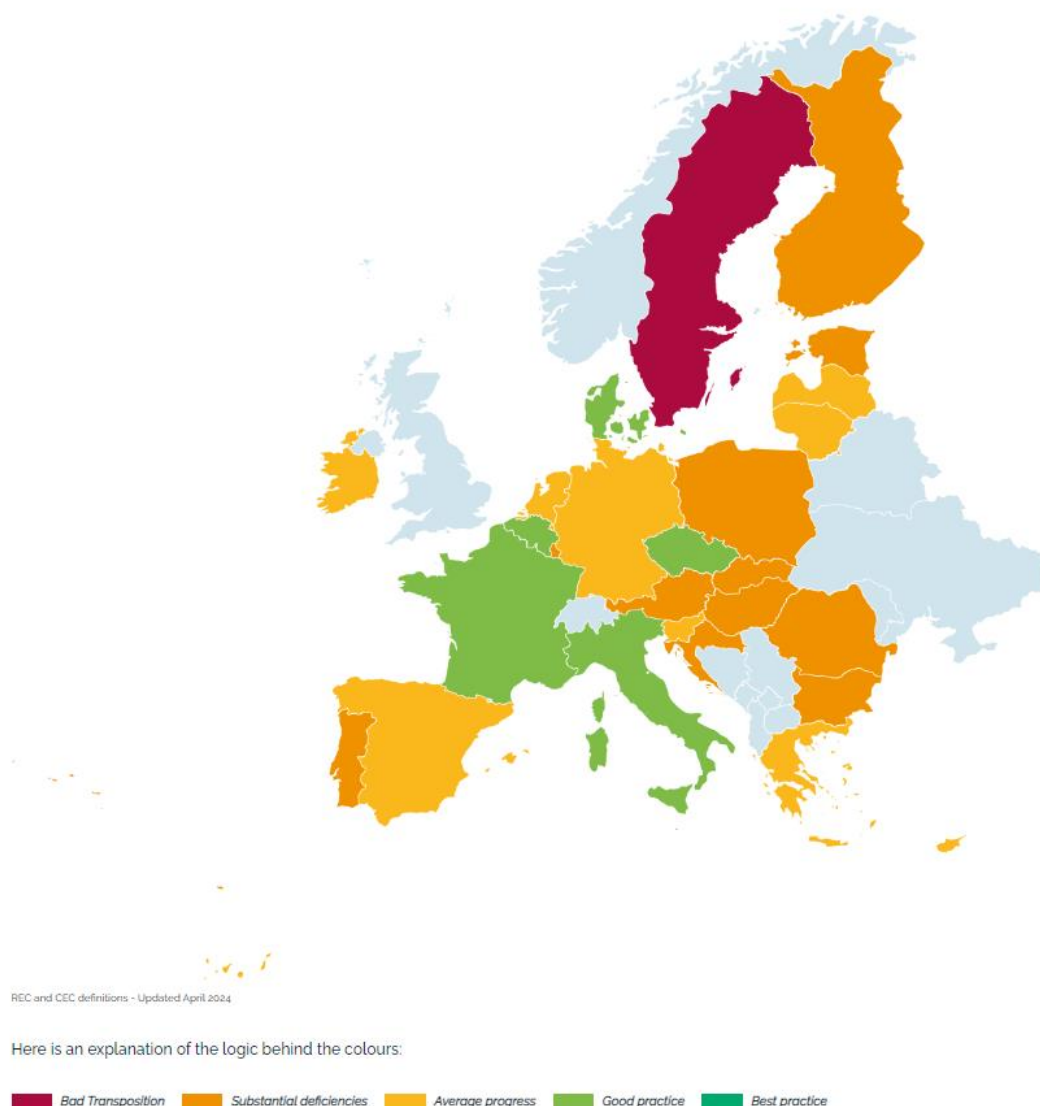
Slika 1. Grafičko pojašnjavaње pojma „Zajednice obnovljivih izvora energije“ nakon transpozicije u Zakon OIE ²⁷

2. Nacionalni proces transpozicije: stanje prijenosa zakonodavstva energetske zajednice EU u RH

Hrvatska je formalno transponirala ključne EU direktive koje se odnose na energetske zajednice, uključujući definicije Zajednica obnovljivih izvora energije (REC) i Energetskih zajednica građana (CEC), kroz izmjene Zakona o tržištu električne energije i Zakona obnovljivim izvorima energije. Transpozicija je provedena krajem 2021. godine, s daljnjim dopunama 2023. Međutim, iako su definicije zakonski prenesene, potpuni razvoj okvira koji u stvarnosti omogućava osnivanje i funkcioniranje energetske zajednice i dalje nije završen.

Ključni izazovi u transpoziciji uključuju nedostatak jasnoće u provedbenim mehanizmima i nedostatak podrške za praktičnu primjenu zakona. Dodatno, postoje kašnjenja u uspostavljanju tehničkih i administrativnih uvjeta koji bi omogućili dijeljenje energije unutar zajednica i šire, kao i nerazvijeni protokoli između državnih regulatora i distributera. Spor napredak usporava praktičnu realizaciju energetske zajednice u Hrvatskoj.

²⁷ <https://nasuncanojstrani.hr/gradanska-energija/energetske-zajednice/>

Slika 2. Praćenje transpozicije – Hrvatska u odnosu na ostale²⁸

3. Lokalne, regionalne i nacionalne strategije za razvoj energetske zajednice

Na nacionalnoj razini, Nacionalni energetske i klimatski plan (NECP)²⁹ prepoznaje energetske zajednice kao element energetske tranzicije. Iako su EZ i DE spomenute u NECP-u, dosadašnji planovi ne uključuju konkretne mjere, programe, nadležna tijela za provedbu, niti budžet namijenjen razvoju energetske zajednice. Ti koncepti uključeni su više na deklarativnoj razini, bez jasno definiranih aktivnosti koje bi omogućile provedbu u praksi. Ovakav pristup ukazuje na to da je potrebno unaprijediti postojeće pristup za stvarnu primjenu EU direktiva unutar nacionalnog

²⁸ <https://www.rescoop.eu/policy/transposition-tracker/rec-cec-definitions>

²⁹ <https://mingo.gov.hr/azurirani-integrirani-nacionalni-energetski-i-klimatski-plan-republike-hrvatske-za-razdoblje-od-2021-2030-necp/9220>

konteksta. Novi NECP je u procesu izrade te još uvijek nije poznato ako će uključivati mjere koje podržavaju razvoj energetske zajednice i dijeljenja energije.

Na regionalnoj razini trenutno nema jasno definiranih strategija koje bi podržale razvoj energetske zajednice. Regije još uvijek nisu razvile formalne okvire niti specifične programe koji bi potaknuli osnivanje i operativnost ovih zajednica. Nedostatak regionalnih smjernica ukazuje na potrebu jače integracije građanske energije u regionalne energetske planove i strategije, s posebnim fokusom na jačanje kapaciteta i suradnje između lokalnih i nacionalnih aktera.

Na lokalnoj razini, dokumenti proizašli iz inicijative poput Sporazuma gradonačelnika često spominju energetske zadruge i crowdfunding kao potencijalne načine za ubrzanje energetske tranzicije na lokalnoj razini. U mnogim hrvatskim gradovima i općinama spominju se modeli građanske energije, no implementacija ostaje ograničena zbog nedostatka jasnih smjernica i operativnih mjera. Iako su ove inicijative prisutne, njihova provedba ovisi o lokalnim kapacitetima i resursima, a često izostaje konkretna podrška u vidu financijskih sredstava ili tehničke pomoći (službenih odobrenja) od strane nadležnih tijela jedinica lokalne samouprave te se projekti često susreću s nedostatkom donošenja internih odluka i statuta koji bi poduprli razvoj lokalnih energetske projekata zajednice.

REPUBLICA HRVATSKA
Ministarstvo
gospodarstva

Pretražite stranice

Vijesti O Ministarstvu Dokumenti Pristup informacijama Istaknute teme E-servisi Javni pozivi i natječaji Kontakti

Naslovnica O Ministarstvu Djelokrug Uprava za klimatske aktivnosti Strategije, planovi i programi

Ažurirani Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. - 2030. NECP

Uprave nadležne za klimu i energetiku, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja u postupku su ažuriranja Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030. (NECP).

Izrada i ažuriranje NECP radi se temeljem EU Uredbe o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime (Uredba (EU) 2018/1999) te je ključno za ostvarivanje zajedničkih ambicija klimatske neutralnosti. Rok za dostavu nacrtu ažurirane verzije u Europsku Komisiju je lipanj 2023., dok konačna verzija treba biti dostavljena u lipnju 2024.

Vremenski plan aktivnosti nakon dostave Nacrta ažuriranog NECP-a:

- Radionice i sastanci – kontinuirano
- Zaprimanje preporuka EK – prosinac 2023.
- Dorada ažuriranog NECP-a prema preporukama EK
- Prikupljanje mišljenja (1. krug tijela državne uprave) – veljača 2024.
- Objava ažuriranog NECP-a na E savjetovanje – travanj 2024.
- Prikupljanje mišljenja (2. krug tijela državne uprave) – svibanj 2024.
- Dorada ažuriranog NECP-a prema prikupljenim mišljenjima tijela državne uprave i zainteresirane javnosti putem E savjetovanja
- Najava ažuriranog NECP-a na Vladi RH – svibanj 2024.
- Dostava ažuriranog NECP-a u EK – lipanj 2024.

Slika 3. NECP dostava EK u lipnju 2024³⁰

4. Regulatorni okvir za razvoj operativnih energetske zajednice

Postojeći regulatorni okvir u Hrvatskoj, formiran je kroz Zakon o tržištu električne energije i Zakon o obnovljivim izvorima energije te su od uvođenja oba zakona pretjerano složena i nejasna energetskim akterima koji bi trebali provoditi zakone i energetskim inicijativama koje bi trebale imati koristi od njega i osnirati energetske zajednice pokretati energetske projekte i dijeliti energiju kao jednu od novih aktivnosti u energetskom sektoru. Postupak osnivanja i registracije energetske zajednice suočen je s tri velike prepreke: jedna je izjednačavanje osnivanja i registracije s obavljanjem najsloženijih energetske djelatnosti na tržištu energije, a drugo je opće poimanje i

³⁰ <https://mingo.gov.hr/azurirani-integrirani-nacionalni-energetski-i-klimatski-plan-republike-hrvatske-za-razdoblje-od-2021-2030-necp/9220>

izjednačavanje osnivanja organizacije s energetsom djelatnošću, a treće je nedostatak informiranosti i izjednačavanje organizacije energetskih zajednica s isključivo djelatnošću dijeljenja energije.

Prepreke i nedorečenosti u regulatornom okviru

Postoji nekoliko ključnih prepreka koje ometaju osnivanje i rad energetskih zajednica. Prvo, tehnički i financijski potpuni mehanizmi podrške gotovo ne postoje, što čini vrlo zahtjevnim pokretanje manjih projekata temeljenih na obnovljivim izvorima energije (OIE) ili energetske učinkovitosti (EE). Drugo, ekonomika energetskih zajednica je narušena zbog nemogućnosti i nepoznanica vezanih uz dijeljenje energije među članovima. Dalje, otkupne cijene energije na tržištu su veoma niske, dok troškovi rada, priključenja i dokumentacije rastu, što dodatno demotivira pojedince kako započeli prve energetske zajednice iako interes postoji.

Na lokalnoj razini, gradovi i općine suočavaju se s kompliciranim javnim postupcima i procedurama kao što su: donošenje strateških odluka, javne nabave, provođenja javnih poziva i sl. koji blokiraju provedbu energetskih projekata zajednica. Nedostatak i povremena nemogućnost koordinacije i komunikacije s nadležnim ministarstvima (u prvom redu javne uprave, financija i energije) dodatno usporava napredak, dok odgovornost za davanje povratnih informacija često nije jasno definirana³¹. Dodatno, od JLS-ova se očekuje sve veća odgovornost za provođenje mjera energetske i klimatske tranzicije bez izravne podrške i potrebnih odobrenja nadležnih tijela. Načelno, može se reći da je pravni okvir je postavljen, bez značajnih prilagodbi i pojednostavljenja postupaka za primjenu u svakodnevnoj praksi provođenja OIE projekata od strane „građana-amatera“ i drugih zainteresiranih.

Zbirni pregled Registra dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti								
9. Organiziranje energetske zajednice građana								
Red. broj	Naziv, sjedište i adresa pravne osobe	OIB	Matični broj	Registarski broj dozvole	Datum izdavanja / produženja dozvole	Razdoblje za koje se izdaje / produžuje predmetna dozvola	Datum izdavanja rješenja o oduzimanju dozvole	Datum izdavanja rješenja po čl. 18. st. 2. Zakona o energiji
1.	MOJA ENERGETSKA ZAJEDNICA MEC Trg kralja Petra Krešimira IV. 2 10000 Zagreb	76473084124	5795486	5795486-1129/24	05.03.2024.	5 godina		
2.	ENERGETSKA ZAJEDNICA SJEVERNOG JADRANA Drenovski put 138a 51000 Rijeka	26118926171	08004976	08004976-1168/24	20.08.2024.	10 godina		
3.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO ŠPIČKOVINA Špičkovina 16 49210 Zabok	52735403826	03017150	03017150-1172/24	09.09.2024.	10 godina		

Slika 4. Registar dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti ³²

³¹ <https://www.sccale203050.eu/resources/>

³² https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola_09.html

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZAGREB

DOZVOLA ZA OBAVLJANJE ENERGETSKE DJELATNOSTI

▪ REGISTARSKI BROJ DOZVOLE:	08004976-1168/24
▪ DATUM UPISA U REGISTAR DOZVOLA:	20. kolovoza 2024. godine
▪ PUNI NAZIV ENERGETSKOG SUBJEKTA:	ENERGETSKA ZAJEDNICA SJEVERNOG JADRANA
▪ SJEDIŠTE ILI ADRESA ENERGETSKOG SUBJEKTA:	Rijeka, Drenovski put 138a
▪ MATIČNI BROJ UPISA U ODGOVARAJUĆI REGISTAR:	08004976
▪ NAZIV ENERGETSKE DJELATNOSTI:	Organiziranje energetske zajednice građana
▪ RAZDOBLJE ZA KOJE SE IZDAJE DOZVOLA:	10 godina

ZAMJENIK PREDSEDNIKA
UPRAVNOG VIJEĆA
mr.sc. Željko Vrban

Slika 5. Dozvola za obavljanje djelatnosti: Energetska Zajednica Sjevernog Jadrana³³

5. Poslovni modeli energetske zajednice

Nepovoljni tržišni uvjeti za pilot projekte energetske zajednice

Trenutno ne postoje uspostavljeni poslovni modeli koji bi olakšali formiranje i održivost energetske zajednice u Hrvatskoj. Primjer je energetska zadruga ZEZ Sunce, čiji su članovi prikupili preko 200.000 eura za instalaciju solarne elektrane od 200 kW u Križevcima uz suglasnost komunalnog poduzeća na javnom krovu koristeći sredstva građana i manjih tvrtki uz ishođenje većine dokumentacije³⁴. Iako su sredstva prikupljena kroz članstvo i ulaganja građana, nedostaje odgovarajući poslovni model koji bi omogućio dugoročnu profitabilnost i održivost takvog projekata koji je temeljen na rastu cijena el. energije 2019-2021. Prvobitni plan prodaje energije na tržištu pokazao se neisplativim zbog nestabilnih cijena energije na tržištu (skok s 110€/MWh na 30-50€/MWh), što je ZEZ Sunce natjeralo da se okrene stabilnijim modelima, poput sustava javnih poticaja kroz feed-in tarife za koji je konkurencija visoka te se zajednice direktno natječu sa srednjim i malim poduzećima u postavljanju solarnih projekata čime je postavljanje elektrane produženo za 2 godine.

³³ <https://energija.bezgranica.hr/energetska-zajednica-sjevernog-jadrana/>

³⁴ <https://gradonacelnik.hr/vijesti/krizevci-gradani-u-desetak-dana-osigurali-140-tisuca-eura-za-zajednicku-solarnu-elektiranu/>

Još jedan sličan primjer je zadruga Apsyrtides s otoka Cresa, koja je spremna za realizaciju solarne elektrane od 500 kW³⁵. Iako zadruga već ima osigurana sredstva i zemljište, suočava se s istim problemima kao i ZEZ Sunce. Dodatan financijski izazov ovog projekta je potreba izgradnje trafostanice, što povećava troškove za oko 60.000 eura, odnosno 10% ukupne investicije. S obzirom na nisku prodajnu cijenu energije na tržištu te nepostojanje poticajnih mehanizama i dijeljenja energije, ovaj trošak onemogućuje daljnje korake i donošenje odluka o realizaciji projekta.

Nadalje, jednostavnije i manje rizične energetske zajednice te dijeljenje energije nisu ostvarivi iz sličnih razloga. Primjer jednostavne i skalabilne energetske zajednice dijeljenja energije među članovima energetske zajednice na Dobrovoljnom vatrogasnom društvu od 60kW također nije moguće realizirati zbog neprovedbe regulativnog okvira gdje bi članovi htjeli koristiti energiju iz zajedničke solarne elektrane na zgradi vatrogasnog doma.³⁶ Također, viškove električne energije iz postojećih solarnih elektrana u Križevcima nije moguće podijeliti sa susjednim brojiлом, a slično je i u Ivanič Gradu³⁷ i Samoboru). Jedan od rijetkih primjera složne zajednice stanara u višestambenoj zgradi, a koji su spremni za financiranje solarne elektrane slučaj je zgrade u Novom Zagrebu. Tu su 27 stanara predali idejni projekt za 30 kW solarnu elektranu kako bi dijelili energiju putem ugovora, odnosno kao skupina aktivnih kupaca. Međutim, još uvijek nisu dobili povratne informacije od ODS-a o tome kada bi takvo dijeljenje energije moglo biti moguće.³⁸ Posljednje u Gradu Karlovcu u višestambenoj zgradi od svega četiri stanova nije moguće podijeliti 15kW³⁹. Sličnih slučajeva zabilježeno je još 110 u Hrvatskoj, prema podacima ZEZ servisa za solarne elektrane, koji su u kontaktu s potencijalnim korisnicima.

Slika 6. ZEZ Sunce – energetska zadruga pokreće projekt 200kW

³⁵ <https://otoci.eu/cresko-losinjski-arhipelag-energetska-zadruga-apsyrtides-kupuje-zemljiste-za-solarnu-elektanu-na-tlu-2/>

³⁶ <https://www.dw.com/hr/hrvatska-gra%C4%91anska-energija-u-raljama-birokracije/a-68938045>

³⁷ <https://www.door.hr/u-ivanic-grad-održan-je-info-dan-u-sklopu-projekta-logyco/>

³⁸ <https://zimo.dnevnik.hr/clanak/solarne-elektane-na-svim-krovovima-u-hrvatskoj-skorija-su-buducnost-prva-stambena-zgrada-vec-je-u-pregovorima---787263.html>

³⁹

6. Financiranje energetske zajednice

Na nacionalnoj razini, jedini oblik financijske potpore za energetske zajednice trenutno dolazi kroz shemu premijskih tarifa (feed-in tarifa) volumena koji je veoma malen, namijenjenu Zajednicama obnovljivih izvora energije (ZOIE) i srednjim i malim tvrtkama s niskim otkupnim cijenama. Također, ova potpora nije prilagođena specifičnim potrebama energetske zajednice. Zajednice se natječu za financiranje zajedno s malim i srednjim poduzećima, koja su znatno veći i iskusniji tržišni akteri.

Na lokalnoj razini, postoji nekoliko pilot projekata koje gradovi podržavaju. Primjerice, jedan grad sufinancira pilot projekt energetske zajednice, dok je drugi grad imao natječaj za višestambenu zgradu koja se još uvijek suočava s nesigurnošću hoće li moći dijeliti proizvedenu energiju među stanarima.

Ne postoje ni razvijeni mehanizmi za privlačenje privatnih investicija u inicijative energetske zajednice. Energetske zajednice suočene su s visokim troškovima pokretanja i razvoja, a rizici povezani s dugotrajnim i nesigurnim procesom registracije dodatno obeshrabruju privatne investitore. Također, nedostatak jasnih financijskih poticaja ili subvencija za energetske zajednice otežava stvaranje isplativih modela.

Financiranje energetske zajednice u Hrvatskoj i dalje je nedovoljno razvijeno i zahtijeva sustavne promjene kako bi se omogućilo stvaranje održivih poslovnih modela. Potrebno je uvesti ciljane subvencije i financijske mehanizme prilagođene zajednicama u ranim fazama razvoja, uz istovremeno uklanjanje tržišnih prepreka koje otežavaju pokretanje i financiranje inicijalnih projekata.

Slika 7. Grad Karlovac sufinancira projekt dijeljenja energije ⁴⁰

⁴⁰ <https://gradonacelnik.hr/aktualno/prva-visestambena-zgrada-u-hrvatskoj-ciji-stanari-ce-koristiti-struju-dobivenu-iz-suncane-elektrane-bit-ce-u-karlovcu/>

7. Mjere za skupinu aktivnih kupaca/potrošače vlastite obnovljive energije koji djeluju zajednički, energetske uštede i učinkovitost

Nepostojeće mjere.

8. Umrežavanje

Jedina razvijena mreža za energetske zajednice je Forum energetskih zajednica u Hrvatskoj, koji je pokrenut od strane ZEZ-a (Zelena energetska zadruga). Forum okuplja 17 organizacija i inicijativa koje se bave temama energetskih zajednica, a aktivnosti foruma uključuju redovite online rasprave dva puta tjedno preko Google Meet-a. Tijekom ovih rasprava dijele se najnovije informacije vezane uz proces registracije, zakonske izmjene, financijske i tehničke potrebe, te know-how između sudionika. Forum ima ključnu ulogu u zagovaranju i koordinaciji prema relevantnim tijelima, organizira zajedničke aktivnosti, te osigurava informiranost i suradnju među dionicima. Ako bi svaki stručnjak (organizacija) djelovali zasebno, ne bi postigli nikakve rezultate niti uspjeli signalizirati važnosti teme u javnosti te prema nadležnim EU i nacionalnim tijelima.

Slika 8. Članovi Forumu energetskih zajednica u Hrvatskoj⁴¹

9. Uključenost dionika u razvoj energetskih zajednica na državnoj razini

Trenutno je uključivanje dionika u razvoj i reviziju politika energetskih zajednica uglavnom proaktivno i potaknuto od strane samih energetskih inicijativa. Energetske zajednice i inicijative, poput ZEZ-a i članova Forumu energetskih zajednica, redovito sudjeluju u javnim konzultacijama prilikom izmjena zakona. Iako su dali brojne prijedloge, samo mali broj njih je prihvaćen u zakonodavnim promjenama, što nije imalo značajan utjecaj na razvoj pilot-projekata i tržišta vezanog uz energetske zajednice i dijeljenje energije. Inicijative su također sudjelovale u raspravama o Nacionalnom energetskom i klimatskom planu (NECP), ali do danas nisu dobile povratne informacije o tome jesu li

⁴¹ <https://www.zez.coop/forum-energetskih-zajednica/>

30 November 2024

njihove sugestije uvažene. Nedostatak formalnog angažmana ukazuje na potrebu za boljim mehanizmima konzultacija i uključivanjem dionika već u ranim fazama kreiranja zakonskih okvira.

Za daljnji napredak, potrebno je uspostaviti strukturirane platforme za redovitu razmjenu informacija i povratnih informacija između ključnih energetske aktera i predstavnika energetske zajednice, kako bi zakoni i regulative bolje odražavali stvarne potrebe na terenu.

Slika 9. Događanje: „Budućnost energetske zajednice na otocima“⁴²

⁴² <https://www.novolist.hr/rijeka-regija/otoci/vise-od-70-otocana-iz-cije-europe-okupilo-se-u-cresu-razgovaraju-o-energetskoj-buducnosti/>

3. 3 Razina nacionalne zrelosti za energetske zajednice u Hrvatskoj

U Tablici 1 nalazi se prikaz nacionalne zrelosti energetske zajednice prema različitim kategorijama. Cilj ove procjene je odrediti koliko su određene stavke nacionalnog okvira pogodne ili manje pogodne za razvoj energetske zajednice. Pojedine kategorije imaju veću važnost od drugih u zbrojnoj ocjeni prilikom određivanja zrelosti, a sveukupni rezultat određen je u 5 razina zrelosti.

Tablica 1. Trenutno/postojeće stanje zrelosti okvira na nacionalnoj razini za uspostavu i djelovanje energetske zajednice (10/2024)

Kriteriji	1/2/3	2/4/6	3/6/9	4/8/12	5/10/15
Politička volja i angažman		6			
Proces transpozicije			3		
Lokalne, regionalne i nacionalne strategije		4			
Regulativni okvir			9		
Poslovni model		6			
Financiranje		6			
Zajednička potrošnja i en. uštede	3				
Umrežavanje		4			
Razina znanja		2			
Razina svijesti	1				
Angažman dionika		2			

Rezultat samoprocjene je: 46 bodova, odnosno: Razina 2; Razvoj okvira energetske zajednice je na minimalnoj razini zrelosti.

30 November 2024

Razvoj energetske zajednice u Hrvatskoj nalazi se na ****razini zrelosti 2****. Ovo označava minimalnu razinu zrelosti, s minimalnim strateškim i regulatornim okvirom, minimalno razvijenim poslovnim modelima, te minimalnim pristupom financiranju. Postoje minimalni napori u povezivanju dionika, kao i minimalna razina znanja i svijesti o energetske zajednicama u široj javnosti.

Sveukupni rezultati:

23-35 bodova (Razina 1): Razvoj energetske zajednice je na prilično niskoj razini zrelosti, s nepostojećim ili slabim strateškim i regulatornim okvirom, nepostojećim ili slabo razvijenim poslovnim modelima, bez ili slabim pristupom financiranju, nepostojećim ili slabo funkcionalnim mrežama energetske zajednice, bez ili slabom uključenosti dionika te bez ili niskom razinom znanja i svijesti o energetske zajednicama.

36-60 bodova (Razina 2): Razvoj energetske zajednice je na minimalnoj razini zrelosti, s minimalnim strateškim i regulatornim okvirom, minimalno razvijenim poslovnim modelima, minimalnim pristupom financiranju, minimalno funkcionalnim mrežama energetske zajednice, minimalnom uključenosti dionika te minimalnim znanjem i sviješću o energetske zajednicama.

61-80 bodova (Razina 3): Razvoj energetske zajednice je na umjerenj razini zrelosti, s umjerenim strateškim i regulatornim okvirom, umjerenj razvijenim poslovnim modelima, zadovoljavajućim pristupom financiranju, funkcionalnim mrežama energetske zajednice, zadovoljavajućom uključenosti dionika te umjerenim znanjem i sviješću o energetske zajednicama.

81-100 bodova (Razina 4): Razvoj energetske zajednice je na prilično visokoj razini zrelosti, s dobro uspostavljenim strateškim i regulatornim okvirom, prilično dobro razvijenim poslovnim modelima, dobrim pristupom financiranju, prilično dobro funkcionalnim mrežama energetske zajednice, dobrom uključenosti dionika te visokom razinom znanja i svijesti o energetske zajednicama.

101-115 bodova (Razina 5): Razvoj energetske zajednice je na vrlo visokoj razini zrelosti, s izvrsnim strateškim i regulatornim okvirom, vrlo dobro ili izvrsno razvijenim poslovnim modelima, vrlo dobrim ili izvrsnim pristupom financiranju, vrlo dobro ili izvrsno funkcionalnim mrežama energetske zajednice, vrlo dobrom ili izvrsnom uključenosti dionika te vrlo visokom do izvrsnom razinom znanja i svijesti o energetske zajednicama.

4. Prilagođeni akcijski planovi za napredak na ljestvici zrelosti energetskih zajednica

Kroz dokument razrađeno je više scenarija razvoja zrelosti koje bi trebalo uzeti u obzir:

- Pozitivni scenarij napretka: en. dionici su maksimalno otvoreni za integraciju EZ i DE u pravni i provedbeni okvir; događaju se značajne i inkrementalne promjene
- Realni razvoj napretka: en. dionici uzimaju sličnu poziciju razrade pravnog i provedbenog okvira u narednom razdoblju; business as usual, promjene se dešavaju postojećim tempom
- Negativni scenarij napretka: en. dionici odbijaju suradnju i uvoditi energetske zajednice i dijeljenje energije u pravni i provedbeni okvir; nazadni scenarij u kojem je razvoj usporen ili nazadan

Tablica 2. Pozitivni scenarij napretka zrelosti na nacionalnoj razini: nacionalni energetske dionici su maksimalno otvoreni za integraciju energetskih zajednica i suradnju

Kriteriji	1	2	3	4	5
Politička volja i angažman (3 points)				12	
Proces transpozicije (1 point)				4	
Lokalne, regionalne i nacionalne strategije (2 points)				8	
Regulativni okvir (3 points)				12	
Poslovni model (3 points)					
Financiranje (3 points)					

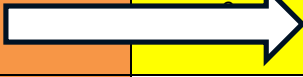
Zajednička potrošnja i en. uštede (3 points)			9		
Umrežavanje (2 points)					
Razina znanja (1 point)					
Razina svijesti (1 point)					
Angažman dionika (1 point)					

Ukupan rezultat: 92

81-100 bodova (Razina 4): Razvoj energetske zajednice je na prilično visokoj razini zrelosti, s prilično dobro uspostavljenim strateškim i regulatornim okvirom, prilično dobro razvijenim poslovnim modelima, solidnim pristupom financiranju, prilično dobro razvijenim mrežama energetske zajednice, prilično dobrim angažmanom dionika te prilično visokom razinom znanja i svijesti o energetskim zajednicama.

Tablica 3. Realni scenarij: razvoj energetske zajednice temeljem trenda u suradnji s nacionalnim tijelima i energetskim dionicima

Kriteriji	1	2	3	4	5
Politička volja i angažman (3 points)		ISTO	2		
Proces transpozicije (1 point)					
Lokalne, regionalne i nacionalne strategije (2 points)			6		

Regulativni okvir (3 points)			ISTO	3	
Poslovni model (3 points)					
Financiranje (3 points)					
Zajednička potrošnja i en. uštede (3 points)					
Umrežavanje (2 points)					
Razina znanja (1 point)		ISTO	2		
Razina svijesti (1 point)			2		
Angažman dionika (1 point)		ISTO	2		

Ukupan rezultat je: 53

36-60 bodova (Razina 2): Razvoj energetske zajednice je na minimalnoj razini zrelosti, s minimalnim strateškim i regulatornim okvirom, minimalno razvijenim poslovnim modelima, minimalnim pristupom financiranju, minimalno funkcionalnim mrežama energetske zajednice, minimalnom uključenosti dionika i minimalnim znanjem i svijesću o energetske zajednice.

***Napomena ; u slučaju negativne političke struje i energetske dionike tablica zrelosti ostaje kako je sada kao u donjoj tablici.

Tablica 4. Negativni scenarij: ministarstvo i ostali dionici odbijaju suradnju

Kriteriji	1	2	3	4	5
Politička volja i angažman (3 points)				3	
Proces transpozicije (1 point)			ISTO	3	
Lokalne, regionalne i nacionalne strategije (2 points)		ISTO		4	
Regulativni okvir (3 points)			ISTO	12	
Poslovni model (3 points)		ISTO		6	
Financiranje (3 points)				3	
Zajednička potrošnja i en. uštede (3 points)	ISTO			3	
Umrežavanje (2 points)				4	
Razina znanja (1 point)		ISTO		1	
Razina svijesti (1 point)				1	
Angažman dionika				1	

Ukupan rezultat je: 39

36-60 bodova (Razina 2): Razvoj energetske zajednice je na minimalnoj razini zrelosti, s minimalnim strateškim i regulatornim okvirom, minimalno razvijenim poslovnim modelima, minimalnim pristupom financiranju, minimalno funkcionalnim mrežama energetske zajednice, minimalnom uključenosti dionika te minimalnim znanjem i sviješću o energetske zajednice.

Zaključak napretka zrelosti nacionalnog okvira za energetske zajednice

Pozitivan scenarij s rezultatom od 92 bodova prikazuje visoku razinu zrelosti (4. Razina od ukupno 5.), s razvijenim strateškim okvirima, poslovnim modelima, financiranjem i angažmanom dionika. Realan scenarij s rezultatom od 53 bodova opisuje minimalnu zrelost (lagani porast, s ograničenim strateškim okvirom, poslovnim modelima i financiranjem). Negativan scenarij s rezultatom od 39 bodova pokazuje vrlo nisku zrelost uz nazadan rast, s minimalnim pristupom ključnim aspektima razvoja.

Unutar okvira projekta COMET te u bliskoj budućnosti isključivo preaktivan pristup nacionalnih tijela može omogućiti napredak prema najvišoj razini zrelosti (Razina 5) koji bi omogućio nagli razvoj energetske zajednice i ostalih modela dijeljenja energije.

Tablica 5. Plan djelovanja za nadogradnju zrelosti

Cilj	Aktivnosti za postizanje cilja	Do kad?	Tko?	Resursi?
Realistični scenarij kroz projekt COMET – ono što vjerujemo da je unutar naše kontrole				
Funkcionalan okvir za brz uspjeh pilot projekata: Dodatna prilagodba nacionalnih zakona (OIE i EE) i odluka uz povezane dokumentacije prilagođene specifičnim potrebama energetske zajednice i građana koji pokreću projekte obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti i e-mobilnosti te omogućuju jednostavnu replikaciju i široku primjenu. <i>*Prvi cilj obuhvaća ostvarenje svih ostalih ciljeva u tablici, jer su oni zapravo pod-ciljevi koji vode ka njegovom ispunjenju. Ostvarenje svakog pod-cilja doprinosi postizanju glavnog cilja kao cjelovitog rezultata.</i>	Ostatak pod aktivnosti ovog glavnog cilja: Kombinacija svih aktivnosti koalicije.	2026	Forum EZG u RH, Ministarstvo; donositelj zakona i pravilnika	Projektna sredstva, FORUM EZG u RH

Podržavanje funkcije i rada „Foruma energetskih zajednica u Hrvatskoj“ na postojećoj ili višoj razini kako bi članovi djelovali zajednički: - Dijelili znanje i iskustvo; - Dogovarali zajedničke stavove i vizije zakona i statuta te financijskih modela; - Dijelili informacije oko uspostave održivih poslovnih; modela za energetske zajednice; - Testirali moguće modele na tržištu; - Nastupali partnerski.	• Okrugli stolovi • Skupovi/konferencije • Online sastanci • Rad na zakonodavnim brifinzima • Političke kampanje • Radne skupine • Medijski članci • Medijska kampanja • Sudjelovanje u javnom savjetovanju	2026	Forum EZG u RH	Projektna sredstva, FORUM EZG u RH
Pojam energetskih zajednica i dijeljenja energije prisutan u mainstream medijima	• Provođenje medijske kampanje (2019-2026) • Pisanje članaka na temu EZG i DE (1x mjesečno) • Pojavljivanje u emisijama (radio & TV) (min. 2x u 3 mjeseca) • Izrada promo videa (npr. predstavljajući članova foruma) (1x u 6 mjeseci) • Identifikacija i korištenje ambasadora (1x godišnje)	2025	Forum EZG u RH	Projektna sredstva, FORUM EZG u RH
Političari upoznati pojmom energetskih zajednica i dijeljenja energije (*bar upoznati pojmom)	• Ciljani rad s proaktivnim političarima koji razumiju	2025	Forum EZG u RH	Projektna sredstva, FORUM EZG u RH.

	temu te edukacija ostalih kojima imamo pristup; upoznavanje s prilikama i preprekama • Rad s gradovima i potpora gradovima u razvojnim projektima zajednica			Life LOOP, SCCALE
Povećanje kritične mase građana zainteresiranih za sudjelovanje u: i) Energetskoj zajednici građana ii) Dijeljenju energije	• Provođenje kampanje i upitnika uz prikupljanje potpisa	2024-2025	ZEZ, FORUM EZG	Projektna sredstva, FORUM EZG u RH
Testiranje alata i materijala za izgradnju internih i vanjskih kapaciteta: • Članova koalicije & drugih energetskih zajednica • Građana • JLS-ova	• Radionice • Online sastanci • Dijeljenje materijala • Distribucija i dijeljenje uputa/vodiča (prema potrebi) • Izrada standardne dokumentacije • Newsletter	2026	ZEZ, FORUM EZG	Projektna sredstva, FORUM EZG u RH
Dizanje kapaciteta nacionalnih tijela (ministarstvo, HERA, ODS, FOND) kako bi napravila omogućujući okvir za energetske zajednice & dijeljenje energije	• Okrugli stolovi • Skupovi/konferencije • Online sastanci • Rad na zakonodavnim brifinzima • Radne skupine	2025	ZEZ, FORUM EZG	Projektna sredstva, FORUM EZG u RH

	Sudjelovanje u javnom savjetovanju			
Proces registracije ne traži energetske dozvole; ili su uvjeti ishođenja dozvole značajno pojednostavljeni i jeftini za zajednicu	Kombinacija svih aktivnosti koalicije	2025	Ministarstvo, HERA uz pomoć FORUMA EZG U RH	Projektne sredstva, FORUM EZG u RH
Uspostava početne infrastrukture za dijeljenje energije (pravna, financijska i tehnička)	Kombinacija svih aktivnosti koalicije	2026	ODS uz pomoć FORUMA EZG U RH	Projektne sredstva, FORUM EZG u RH
„Masterclass za nadležna tijela“ & „peer to peer“ razmjena s uspješnijim državama oko: provođenja EZG i DE u zakonima i praksi te pripreme mehanizama podrške (financijska, pravna, tehnička i administrativna).	- Okrugli stolovi - Skupovi/konferencije	2026	ZEZ, FORUM EZG	Projektne sredstva, FORUM EZG u RH
Pozitivni scenarij: Visok prioritet i podrška nacionalnih tijela i energetske dionike energetske inicijativama				
Energetske zajednice i dijeljenje energije postali su ključni dio političkog nacionalnog prioriteta u sklopu „Zelene i digitalne tranzicije“. Uspostavljena je stalna radna skupina s ciljem postizanja 1 GW obnovljive energije u vlasništvu građana do 2030. Ova radna skupina okuplja stručnjake, energetske dionike, relevantne institucije i nadležna ministarstva. <i>Ostatak tablice su pod ciljevi ovog glavnog cilja.</i> <i>*Politička volja predstavlja ključni faktor za pokretanje promjena i napredak u ostvarivanju postavljenih ciljeva. Bez nje, daljnji razvoj i implementacija ciljeva bit će otežani ili nemogući.</i>	- Dijeljenje znanja i iskustva - Podizanje svijesti - Sudjelovanje u radnim skupinama ministarstva	Vlada, sabor & nadležno ministarstvo	-	N/A

Nacionalni planovi i strategije integrirali su energetske zajednice i dijeljenje energije do operativne razine. Ovi planovi uključuju: • Jasan program s definiranim ciljevima, • Pokazatelje uspješnosti (KPI) za praćenje napretka, • Konkretnim mjerama koje će omogućiti razvoj projekata, • Pridruženi budžet za financiranje inicijativa, • Identificirane dionike odgovorne za implementaciju, • Vremenski period unutar kojeg će energetske zajednice i dijeljenje energije postati stvarnost.	• Skupovi/konferencije • Radne skupine • Sudjelovanje u javnom savjetovanju • Radne skupine • Osiguravanje horizontalne povezanosti s dionicima • Osiguravanje vertikalne povezanosti s dionicima • Radionice uključivanja dionika	Kombinacija nadležnih tijela & ostalih dionika	-	N/A
Stvaranje nacionalnih financijskih mehanizama za energetske zajednice. Suradnja nadležnih tijela (ministarstvo i fond) te svih ostalih razina u energetske sektoru (ODS, HROTE, HERA), JLS-ovi, Forum EZG u RH: <i>Kratkoročni podcilj – do 2030:</i> • Uvođenje Feed-in tarifa (suradnja regulatora i operatora energije) za energetske zajednice kako bi se potaknula proizvodnja iz obnovljivih izvora. • Subvencioniranje troškova dijeljenja energije (ako je potrebno) kako bi se olakšala distribucija između članova zajednica. • Subvencije za dokumentaciju i infrastrukturu potrebnu za pokretanje energetskih zajednica. • Direktna subvencije za testni razvoj različitih tipova	• Skupovi/konferencije • Online sastanci • Rad na zakonodavnim brifinzima • Radne skupine • Edukativne radionice	Kombinacija nadležnih tijela & ostalih dionika		N/A

energetskih zajednica, omogućujući eksperimentiranje s inovativnim modelima. <i>Dugoročni podcilj – do 2035:</i> - Otvoreno sufinanciranje početnih koraka energetskih zajednica, uključujući osnivačku dokumentaciju, pokretanje hladnog pogona, računovodstvo, te pripremu projektne dokumentacije. - Uspostava obnavljajućeg fonda koji će dugoročno pružati stabilne financijske resurse za razvoj i proširenje energetskih zajednica diljem zemlje.				
"Inkubator energetskih zajednica i dijeljenja energije": Pruža financijsku, pravnu i tehničku podršku u prvoj fazi razvoja, tj. tijekom prve dvije godine. Inkubator nudi mentorstvo i edukacije za developere koji se bave projektima dijeljenja energije i osnivanjem energetskih zajednica. Cilj je osnažiti lokalne zajednice kroz stručno vođenje, osigurati uspješan početak projekata i potaknuti širu primjenu inovativnih energetskih rješenja te zabilježiti dokumentacije i procese. Program inkubatora je dio dugoročnog financijskog mehanizma za en. zajednice koji sufinancira početne faze razvoja.	- Skupovi/konferencije - Radne skupine - Medijski članci - Sudjelovanje u javnom savjetovanju	Kombinacija nadležnih tijela	-	N/A
Uspostava profitabilnog i održivog modela dijeljenja energije i energetskih zajednica: Integrirati u zakonske okvire na svim razinama jasan i povoljan model koji osigurava profitabilnost projekata dijeljenja energije i energetskih zajednica. Cilj je omogućiti povrat	- Skupovi/konferencije - Radne skupine - Sudjelovanje u javnom savjetovanju	Kombinacija nadležnih tijela & ostalih dionika	-	N/A

investicije u roku od 3-15 godina za projekte solarnih elektrana (PV) i vjetroelektrana; te drugih kombiniranih sustava OIE, EE i ES.				
Temeljem iskustva iz "inkubatora": Uspostavlja se robustna standardizacija postupaka i dokumentacije za energetske zajednice (EZG) i dijeljenje energije, koju razvijaju nadležna tijela.	• Izrada vodiča • Izrada standardne dokumentacije	Kombinacija nadležnih tijela	-	N/A
Temeljem iskustva „inkubatora“ & „robustne standardizacije“: Uspostava nacionalnog OSS koji nudi informacije i resurse o: potporama, uputama i dokumentima osnivanja, pravnih i tehničkih aspekata (prema potrebi) te dijeljenja energije	• Ambasadori • Radne skupine • Medijski članci • Medijska kampanja • Izrada promo videa • Izvešća o napretku • Edukativne radionice	Kombinacija nadležnih tijela	-	N/A
"Inkubacija suradnje između JLS-ova i EZG te Akademija standardnih praksi za predstavnike jedinica lokalne samouprave" Standardizacija najboljih praksi iz uspješno implementiranih pilot projekata pokrenutih i podržanih od strane JLS-ova, s ciljem stvaranja modela za široku replikaciju i ubrzanje lokalne energetske tranzicije.	• Skupovi/konferencije • Radne skupine • Medijski članci	Kombinacija nadležnih tijela	-	N/A

5. Zaključak i preporuke za politike

5.1 Hrvatska verzija: Ključni nalazi iz procjene

Dokument prikazuje ključne nalaze zrelosti nacionalnog okvira za uspostavu i rad energetske zajednice u Hrvatskoj. Unatoč nominalnoj zakonodavnoj podršci, praktična provedba zakona u području energetske zajednice i dijeljenja energije pokazuje značajne slabosti. Do danas su registrirane samo tri energetske zajednice, što je izuzetno mali broj u usporedbi s ostalim državama članicama EU-a. Glavne prepreke uključuju visoke troškove registracije, koji premašuju 20.000 eura, te dugotrajne postupke koji često traju više od šest mjeseci. Ove administrativne i financijske prepreke sprječavaju manje energetske zajednice u pokretanju prvih projekata.

1. **Spor napredak u razvoju energetske zajednice:** Iako je Hrvatska zakonski prenijela ključne direktive EU-a o energetskim zajednicama, njihov praktični razvoj ozbiljno zaostaje. Do danas registrirane su samo tri energetske zajednice, što je izuzetno mali broj u usporedbi s ostalim državama članicama EU-a. Glavne prepreke uključuju visoke troškove registracije, koji premašuju 20.000 eura, te dugotrajne postupke koji često traju više od šest mjeseci. Ove administrativne i financijske prepreke sprječavaju manje energetske zajednice u pokretanju projekata.
2. **Nedostatak jasnih poslovnih modela i financijskih mehanizama:** Energetske zajednice suočavaju se s nedostatkom održivih poslovnih modela. Tržišni uvjeti, poput niskih otkupnih cijena električne energije, dodatno obeshrabruju ulaganja. Primjeri poput energetske zadruge ZEZ Sunce u Križevcima pokazuju kako nestabilnost cijena električne energije (u rasponu od 110 €/MWh do 30-50 €/MWh) može učiniti projekte neprofitabilnima. Nadalje, izostanak jasno definiranih financijskih poticaja ili troškova dijeljenja energije otežava zajednicama osiguranje dugoročne održivosti njihovih inicijativa.
3. **Nepotpuni okvir za dijeljenje energije:** Iako je zakonski dijeljenje energije omogućeno između članova energetske zajednice i skupina aktivnih kupaca, praktična provedba ovog koncepta suočava se s brojnim izazovima. Tarife za dijeljenje energije još nisu uspostavljene, a tehnički i administrativni sustavi za olakšavanje dijeljenja još uvijek nisu operativni. Operator distribucijskog sustava (DSO) često odgađa informacije o pojavi mogućnosti dijeljenja energije, navodeći pravne nejasnoće i tehničku nepripremljenost. Ovi izazovi sprječavaju energetske zajednice da u praksi podijele energiju koju proizvode među svojim članovima.
4. **Minimalno uključivanje dionika:** Energetske inicijative, poput Zelene energetske zadruge (ZEZ), aktivno su sudjelovale u javnim konzultacijama o izmjenama zakonodavstva. Međutim, njihovo sudjelovanje nije uzeto u obzir te nije dovelo do značajnih poboljšanja pravnog okvira. Unatoč brojnim prijedlozima, prihvaćen je samo mali broj, što sprječava brži razvoj projekata vezanih uz energetske zajednice. Postojeći pravni okvir ostaje krut i nedovoljno prilagođen potrebama inicijativa koje pokreću građani.
5. **Ograničena politička podrška i administrativna suradnja:** Politička volja za provedbu energetske tranzicije putem energetske zajednice je ograničena. Iako su direktive EU prenesene u nacionalno zakonodavstvo, praktična provedba ostaje nepotpuna. Suradnja između relevantnih ministarstava, DSO-ova i energetske regulatora je minimalna, što dodatno odgađa provedbu projekata. Nedostatak jasno definiranih procedura i protokola za uspostavu energetske zajednice ometa njihov rast i razvoj.
6. **Nedovoljna financijska podrška:** Financijski poticaji za energetske zajednice u Hrvatskoj nisu dovoljni. Shema poticajnih tarifa, iako dostupna i minimalna, nije prilagođena specifičnim potrebama energetske zajednice, a konkurencija s malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima) dodatno otežava pristup potpori. Također, nisu razvijeni mehanizmi za privlačenje privatnih ulaganja u ove projekte. Zbog visokih troškova

razvoja i pokretanja, energetske zajednice teško osiguravaju potrebna sredstva za održivost svojih inicijativa.

7. **Veliki interes, ali neiskorišteni potencijal:** Unatoč brojnim preprekama, postoji značajan interes građana za osnivanje energetske zajednice ili sudjelovanje u duljenju. Više od 110 višestambenih zgrada izrazilo je interes za postavljanje sustava obnovljive energije, bilo putem dijeljenja energije unutar zgrada ili kroz formiranje energetske zajednice. Ovaj interes jasno ukazuje na potencijal za daljnji razvoj energetske zajednice, pod uvjetom da se poboljšaju regulatorni i financijski uvjeti. Gradovi, javne razvojne agencije i akademski sektor ne zaostaju u interesu i željom za politiziranjem energetske zajednice.

Ključni nalazi:

- Spor napredak u razvoju energetske zajednice zbog visokih troškova i dugotrajnih procesa registracije.
- Nedostatak jasnih poslovnih modela i financijskih mehanizama za podršku dugoročnoj održivosti projekata.
- Nepotpun okvir za dijeljenje energije s brojnim tehničkim i administrativnim preprekama.
- Minimalno uključivanje dionika u zakonodavni proces, pri čemu je većina njihovih prijedloga ignorirana.
- Ograničena politička podrška i minimalna suradnja između ključnih energetske aktera.
- Nedovoljna financijska podrška, s loše prilagođenim mehanizmima poticaja i poteškoćama u privlačenju privatnih ulaganja.
- Značajan interes građana za energetske zajednice, ali neiskorišteni potencijal zbog trenutnih regulatornih i financijskih barijera

Zaključno, značajan angažman svih dionika ključan je za napredak nacionalnog okvira za energetske zajednice prema Razini 4., dok će bez veoma aktivne podrške javnih tijela razvoj energetske zajednice vjerojatno ostati usporen te stagnirati na Razini 2.

5.2 Preporuke donosiocima odluka

Zelena energetska zadruga zajedno s partnerima već je izradila dvije glavne preporuke za politiku koje su povezane dolje. One su rezultat rada na projektu SCCALE 20-30-50 i zajedničkog djelovanja energetske zajednice u sklopu projekta Life COMET:

- [Rezultati rada na projektu SCCALE 20-30-50 – Preporuke za politiku](#)
- [Rezultati rada na projektu SCCALE 20-30-50 – Sažetci politika](#)
- [Nacionalne preporuke za donosiocima odluka kao rezultat rada s Forumom energetske zajednice u Hrvatskoj](#)

6. Summary of report in English (Sažetak na engleskom jeziku)

The report evaluates the maturity of Croatia's framework for establishing and operating energy communities. Despite a legal framework that supports energy communities, practical implementation remains limited. As of now, only three energy communities have been registered, facing obstacles such as high registration costs and limited support for energy sharing. The report highlights the absence of clear business models and financial mechanisms, which hinders the long-term sustainability of these initiatives. Additionally, there is a lack of political recognition of energy communities as a key tool for the energy transition.

Various scenarios for the future of energy communities in Croatia are outlined:

1. **Positive scenario:** National energy stakeholders are fully open to integrating energy communities, leading to significant legal and operational improvements, achieving a maturity score of 92 (Level 4). This would create a robust framework, strong business models, accessible financing, and effective stakeholder engagement.
2. **Realistic scenario:** Development proceeds slowly, with some cooperation from national bodies, but progress remains minimal, resulting in a maturity score of 53 (Level 2). Energy communities would continue to face financial and operational challenges, with limited market impact.
3. **Negative scenario:** Energy stakeholders refuse to cooperate, leaving the maturity score unchanged at a low level (Level 2). The legal and operational framework would remain incomplete, and projects would struggle to take off.

6. 1 Key findings from the assessment

The report assessing the maturity of the national framework for the establishment and operation of energy communities in Croatia presents several key findings. Despite nominal legislative support, the practical implementation of laws in this domain shows significant weaknesses. The following text provides an overview of the status of energy community development, the challenges they face, and suggestions for improvement.

1. Slow progress in the development of energy communities although Croatia has legally transposed key EU directives on energy communities, their practical development is severely lagging. To date, only three energy communities have been registered, which is an extremely low number compared to other EU member states. Major obstacles include high registration costs, exceeding €20,000, and lengthy procedures, often lasting more than six months. These administrative and financial barriers prevent smaller energy cooperatives from launching projects.

2. Lack of clear business models and financial mechanisms energy communities face a lack of sustainable business models. Market conditions, such as low electricity buyback prices, further discourage investments. Examples like the ZEŽ Sunce energy cooperative in Križevci demonstrate how electricity price instability (ranging from €110/MWh to €30-50/MWh) can render projects unprofitable. Furthermore, the absence of clearly defined financial incentives makes it difficult for communities to ensure the long-term viability of their initiatives.

3. Incomplete energy sharing framework although energy sharing between members of energy communities is legally supported, the practical implementation of this concept faces numerous challenges. Tariffs for energy sharing have not been established, and technical and administrative systems to facilitate sharing are still not in place. The distribution system operator (DSO) frequently delays enabling energy sharing, citing legal ambiguities and technical unpreparedness. These challenges prevent energy communities from effectively sharing the energy they generate among their members.

4. Minimal stakeholder engagement energy initiatives, such as the Green Energy Cooperative (ZEŽ), have actively participated in public consultations regarding legislative changes. However, their involvement has not led to significant improvements in the legal framework. Despite numerous proposals, only a few have been accepted, preventing faster development of energy community-related projects. The existing legal framework remains rigid and insufficiently adapted to the needs of citizen-driven initiatives.

5. Limited political support and administrative cooperation political will for implementing the energy transition through energy communities is limited. Although EU directives have been transposed into national law, practical implementation remains incomplete. Cooperation between relevant ministries, DSOs, and energy regulators is minimal, further delaying the execution of projects. The lack of clearly defined procedures and protocols for establishing energy communities hinders their growth and development.

6. Inadequate financial support financial incentives for energy communities in Croatia are insufficient. The feed-in tariff scheme, while available, is not tailored to the specific needs of energy communities, and competition with small and medium-sized enterprises (SMEs) makes it even harder to access support. Additionally, no mechanisms have been developed to attract private investments in these projects. Due to the high costs of development and launch, energy communities find it difficult to secure the necessary funds for the sustainability of their initiatives.

7. High interest but untapped potential despite numerous obstacles, there is significant citizen interest in forming energy communities. Over 110 multi-residential buildings have expressed interest in installing renewable energy systems, either through energy sharing within buildings or by forming energy communities. This interest clearly

30 November 2024

indicates the potential for further development of energy communities, provided that regulatory and financial conditions improve.

Key Findings:

- Slow progress in the development of energy communities due to high costs and lengthy registration processes.
- Lack of clear business models and financial mechanisms to support the long-term sustainability of projects.
- Incomplete energy sharing framework with numerous technical and administrative obstacles.
- Minimal stakeholder involvement in the legislative process, with most of their proposals being ignored.
- Limited political support and minimal cooperation between key energy actors.
- Inadequate financial support, with poorly adapted incentive mechanisms and difficulties in attracting private investments.
- Significant citizen interest in energy communities, but untapped potential due to current regulatory and financial barriers.

In conclusion, significant engagement from all stakeholders is crucial for advancing the national framework for energy communities toward Level 4, while without highly proactive support from public authorities, the development of energy communities is likely to remain slow and stagnate at Level 2.

6.2 Policy recommendations

Green energy cooperative has already written two main policy recommendations that are linked below they are result of working on SCCALE 20-30-50 project and as an result of joint action in Life COMET project:

- [Result of working in SCCALE 20-30-50 project](#) – Policy recommendations
- [Result of working in SCCALE 20-30-50 project](#)- Policy briefings
- [National policy recommendations as result working with Forum of energy communities in Croatia](#)

7. Summary of maturity upgrade action plan in English

Summary of Maturity Upgrade Action Plan

Main Objective: The primary goal of the Maturity Upgrade Action Plan is to advance the maturity level of energy communities in Croatia by improving regulatory, technical, and financial frameworks, as well as fostering stakeholder engagement. This is intended to facilitate the long-term sustainability and growth of energy communities and energy sharing models, aligning with national and EU energy transition goals.

Key Activities Identified:

1. Regulatory Adjustments:

- Amend national laws, including renewable energy (RES) and energy efficiency (EE) frameworks, to cater specifically to the needs of energy communities and citizens initiating renewable energy projects. This includes adjusting the documentation process for easier replication and broader application of projects.

2. Stakeholder Engagement:

- Increase cooperation with national stakeholders, particularly ministries, energy regulators (HERA), and local distribution system operators (DSOs), to ensure a legal framework for energy sharing and the integration of energy communities.
- Strengthen collaboration within the "Energy Communities Forum in Croatia" to share knowledge, align visions on legal and financial models, and develop sustainable business models.

3. Public Awareness Campaigns:

- Conduct continuous media campaigns, including publishing articles, appearances on TV and radio, and creating promotional videos to raise public awareness about energy communities and energy sharing.

4. Pilot Projects:

- Support pilot projects in key cities and towns, ensuring the development of local energy community models that can be replicated in other municipalities.

5. Capacity Building:

- Develop educational tools and resources, such as workshops and guides, for municipalities and citizens interested in participating in energy communities. The focus will be on financial, legal, and technical aspects to support initial stages of project development.

Analysis of the Current Situation: The analysis revealed several key barriers to the growth of energy communities:

- High registration costs and lengthy registration procedures (over 20,000 EUR and six months).

30 November 2024

- Lack of clear financial models and mechanisms that support the long-term viability of energy projects.
- Minimal public awareness and engagement, especially regarding energy-sharing possibilities.
- Limited political will and engagement at the national level, with inadequate technical and administrative support from energy distributors and regulators.

Timeline & Responsibilities:

- The Energy Communities Forum and relevant ministries will be responsible for advocating regulatory changes by 2026 and beyond.
- Media and public awareness campaigns will be ongoing from 2024–2026, coordinated by ZEZ and the Energy Communities Forum.
- Pilot projects and stakeholder training will be implemented by 2025 with support from project funding and local government partnerships.

This summary outlines the strategic steps necessary to upgrade the maturity of energy communities in Croatia, emphasizing legal, financial, and social interventions to unlock their potential.

Detailed plan is in the table 6. below:

Table 6. *Action Plan for Maturity Upgrade*

Goal	Activities to achieve the goal	Until when?	Who?	Resources?
Realistic scenario through the COMET project – what we believe is within our control				
Functional framework for the rapid success of pilot projects: Additional adaptation of national laws (RES and EE) and decisions, along with related documentation tailored to the specific needs of energy communities and citizens launching renewable energy, energy efficiency, and e-mobility projects. This enables easy replication and broad implementation. ***The first goal encompasses the achievement of all other goals in the table, as they are essentially sub-goals that lead to its fulfillment. Achieving each sub-goal contributes to the accomplishment of the main goal as a comprehensive result.	The remaining sub-activities of this main goal: • Combination of all coalition activities.	2026	Forum for Citizen Energy Communities in Croatia, Ministry; the legislator and regulator.	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).

Supporting the function and work of the "Forum for Energy Communities in Croatia" at the existing or higher level to enable members to act collectively in: • sharing knowledge and experience; • agreeing on common positions and visions for laws, statutes, and financial models; • sharing relevant information on establishing sustainable business models for energy communities; • testing potential models in the market; • acting ethically as partners.	• Round tables • Gatherings/conferences • Online meetings • Work on legislative briefings • Political campaigns • Working groups • Media articles • Media campaign • Participation in public consultations	2026	Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).
The concept of energy communities and energy sharing is present in mainstream media.	• Implementation of a media campaign (2019-2026) • Writing articles on the topic of energy communities and energy sharing (1x monthly) • Appearing on radio and TV shows (min. 2x every 3 months) • Producing promotional videos (e.g., introducing forum members) (1x every 6 months) • Identifying and utilizing ambassadors (1x annually)	2025	Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).
Politicians are familiar with the concept of energy communities and energy sharing (*at least aware of the concept).	• Targeted work with proactive politicians who understand the topic, and education for	2025	Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).

	others we have access to; introducing them to opportunities and challenges • Collaborating with cities and supporting cities in the development of community projects		Croatia (EZG).	(EZG): Life LOOP.
Increasing the critical mass of citizens interested in participating in: • Citizen Energy Communities • Energy Sharing	• Conducting a campaign and survey, along with signature collection.	2024-2025	Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).
Testing tools and materials for building internal and external capacities: • Members of the coalition & other energy communities • Citizens • Local self-government units (LSUs)	• Workshops • Online meetings • Sharing materials • Distribution and sharing of instructions/guides (as needed) • Creation of standard documentation • Newsletter	2026	Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).
Building the capacity of national bodies (Ministry, HERA, DSO, Fund) to create an enabling framework for energy communities & energy sharing.	• Round tables • Gatherings/conferences • Online meetings • Work on legislative briefings • Working groups • Participation in public consultations	2025	Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).
The registration process does not require an energy permit, or the conditions for obtaining the permit are significantly simplified and affordable for the community.	• Combination of all coalition activities	2025	The Ministry and HERA, with the support of the Forum for Citizen Energy Communities in	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).

			Croatia (EZG).	
Assistance in establishing the initial infrastructure for energy sharing (legal, financial, and technical).	Combination of all coalition activities	2026	The Distribution System Operator (DSO) with the support of the Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).
"Masterclass for relevant authorities" & "peer-to-peer sharing" exchange with more successful countries on: implementing Citizen Energy Communities (EZG) and energy sharing (DE) in laws and practice, as well as preparing support mechanisms (financial, legal, technical, and administrative).	- Round tables - Gatherings/conferences	2026	ZEZ, FORUM EZG	Project funds, Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG).
Positive scenario: High priority and support from national authorities and energy stakeholders for energy initiatives.				
Energy communities and energy sharing have become a key part of the national political priority within the "Green and Digital Transition." A permanent working group has been established with the goal of achieving 1 GW of renewable energy owned by citizens by 2030. This working group brings together experts, energy stakeholders, relevant institutions, and responsible ministries. <i>The remainder of the table consists of sub-goals related to this main goal.</i>	Sharing knowledge and experience Raising awareness Participation in ministry working groups	Government, Parliament & the responsible ministry.	-	N/A

***Political will is a crucial factor in driving change and making progress towards achieving the set goals. Without it, further development and implementation of the objectives will be difficult or impossible.				
National plans and strategies have integrated energy communities and energy sharing down to the operational level. These plans include: • A clear program with defined goals, • Key Performance Indicators (KPIs) to track progress, • Concrete measures to enable project development, • An allocated budget to fund initiatives, • Identified stakeholders responsible for implementation, • A timeline within which energy communities and energy sharing will become a reality.	• Gatherings/conferences • Working groups • Participation in public consultations • Working groups • Ensuring horizontal connectivity with stakeholders • Ensuring vertical connectivity with stakeholders • Stakeholder engagement workshops	Combination of relevant authorities & other stakeholders.	-	N/A
Creating national financial mechanisms for energy communities. Collaboration between relevant authorities (ministry and fund) and all other levels in the energy sector (DSO, HROTE, HERA), local self-government units (JLS), and the Forum for Citizen Energy Communities in Croatia (EZG): <i>Short-term sub-goal – by 2030:</i> - Introduction of Feed-in tariffs (in collaboration with regulators and energy operators) for energy	• Gatherings/conferences • Online meetings • Work on legislative briefings • Working groups • Educational workshops	Combination of relevant authorities & other stakeholders.		N/A

communities to encourage renewable energy production. - Subsidization of energy sharing costs (if necessary) to facilitate distribution among community members. - Subsidies for documentation and infrastructure needed to launch energy communities. - Direct subsidies for pilot development of different types of energy communities, enabling experimentation with innovative models. <i>Long-term sub-goal – by 2035:</i> - Open co-financing for the initial steps of energy communities, including founding documentation, starting operations, accounting, and preparing project documentation. - Establishment of a renewable fund that will provide stable financial resources for the long-term development and expansion of energy communities across the country.				
"Energy Communities and Energy Sharing Incubator": Provides financial, legal, and technical support during the initial development phase, specifically within the first two years. The incubator offers mentorship and training for developers working on energy sharing projects and establishing energy communities. The goal is to empower local communities through expert guidance, ensure successful project launches, and encourage the	• Gatherings/conferences • Working groups • Media articles • Participation in public consultations	Combination of relevant authorities & other stakeholders.	-	N/A

broader adoption of innovative energy solutions while documenting processes and outcomes. The incubator program is part of a long-term financial mechanism for energy communities that co-finances the early stages of development.				
Establishment of a profitable and sustainable models for energy sharing and energy communities: Integrate into legal frameworks at all levels a clear and favorable model that ensures the profitability of energy sharing and energy community projects. The goal is to enable a return on investment within 3-15 years for solar power plant (PV) and wind power plant projects, as well as other combined systems of renewable energy sources (RES), energy efficiency (EE), and energy storage (ES).	• Gatherings/conferences • Working groups • Participation in public consultations	Combination of relevant authorities & other stakeholders.	-	N/A
Based on experience from the "incubator": A robust standardization of procedures and documentation for energy communities (EZG) and energy sharing is being established, developed by the relevant authorities.	• Creation of guides • Development of standard documentation	Combination of relevant authorities & other stakeholders.	-	N/A
"Incubation of cooperation between local self-government units (JLS) and energy communities (EZG) and the Academy of standard practices for representatives of local self-government units" Standardization of best practices from successfully implemented pilot projects initiated and supported by local self-government units (JLS), with the goal of creating a model for broad replication and	• Ambassadors • Working groups • Media articles • Media campaign • Creation of promotional videos • Progress reports • Educational workshops	Combination of relevant authorities & other stakeholders.	-	N/A

30 November 2024

accelerating the local energy transition.				
---	--	--	--	--

Prilog I

Predložak

Izvršni Sažetak:

- **Razina zrelosti u vezi s transpozicijom, regulatornim okvirom te strategijama ili politikama i akcijskim planovima.** Procjena otkriva različite razine zrelosti u transpoziciji EU direktiva, regulatornih okvira i postojanju strateških politika ili akcijskih planova. Ovi su elementi ključni za omogućavanje rasta energetske zajednice.
- **Razina zrelosti u vezi s poslovnim aspektima (poslovni modeli, pristup financiranju itd.** Iako neki poslovni modeli i opcije financiranja postoje, njihova učinkovitost i dostupnost još uvijek nisu dovoljni za dugoročnu održivost energetske zajednice.
- **Razina zrelosti u vezi s umrežavanjem, znanjem, sviješću i uključivanjem dionika.** Mreže koje podržavaju energetske zajednice nalaze se u različitim fazama razvoja. Svijest javnosti i angažman dionika se poboljšavaju, iako su potrebni strukturiraniji i širi napor za učvršćivanje tih stupova.

Statistička ilustracija

Gdje je moguće, treba pružiti statističke podatke o broju osnovanih energetske zajednice, dodijeljenoj financijskoj potpori i stopama sudjelovanja u energetske projektima kako bi se dodatno ilustrirao nacionalni kontekst.

Preporuke za politike (sljedeći koraci)

- Ojačati regulatorne okvire i osigurati potpunu transpoziciju EU direktiva.
- Promicati poslovne modele koji osiguravaju financijsku održivost energetske zajednice.
- Povećati svijest javnosti i intenzivirati angažman dionika putem ciljanih programa.
- Proširiti dostupne opcije financiranja i stvoriti poticaje za privatna ulaganja u projekte energetske zajednice.

Uvod:

Kontekst energetske zajednice u zemlji

- Energetske zajednice su još uvijek u ranoj fazi razvoja, ali postoji potencijal za rast kroz podržavajuće zakonodavstvo i angažman lokalnih aktera.

Situacija razvoja energetske zajednice u zemlji

- Trenutni krajobraz razvoja energetske zajednice varira, pri čemu su neke regije napredovale, dok druge zaostaju. Podržavajuće mjere i od strane nacionalnih i regionalnih vlasti ključne su za napredak inicijativa energetske zajednice

Statistička ilustracija

- Podaci o trenutnom broju energetske zajednice, razini ulaganja i sudjelovanju javnosti pružili bi uvid u stanje razvoja.

Politička volja i angažman:

- Nacionalne i regionalne vlade pokazuju umjerenu posvećenost promicanju energetske zajednice, iako to još nije u potpunosti integrirano u šire strategije energetske tranzicije.

- Politička podrška je djelomično izražena putem javnih izjava i programa, no potrebno je više zakonodavne podrške za širenje projekata energetske zajednice.

Nacionalni proces transpozicije:

- Transpozicija EU direktiva o energetske zajednice je u tijeku, ali suočava se s kašnjenjima i izazovima u integraciji u nacionalno zakonodavstvo.
- Osiguravanje glatkog procesa transpozicije ključno je za usklađivanje nacionalnih ciljeva s ciljevima energetske tranzicije EU.

Lokalne, regionalne i nacionalne strategije:

- Postoje strategije na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, iako njihova ambicija i usklađenost s ciljevima energetske zajednice variraju.
- Energetske zajednice su uključene u šire energetske strategije, no potrebno je dodatno osnažiti odraz njihovog potencijala u tim planovima.

Regulatorni okviri:

- Postojeći regulatorni okviri su donekle podržavajući, ali zahtijevaju daljnje pojašnjenje kako bi se uklonile prepreke za uspostavu i funkcioniranje energetske zajednice.
- Regulativne nejasnoće i dalje ometaju razvoj snažnih struktura energetske zajednice.

Poslovni modeli:

- Iako postoje neki poslovni modeli, oni nisu dovoljni da osiguraju održivost energetske zajednice.
- Uvjeti na tržištu djelomično podržavaju energetske zajednice, ali potrebne su reforme kako bi se stvorili jednaki uvjeti za sve aktere na tržištu.

Financiranje:

- Pristup bespovratnim sredstvima, zajmovima i subvencijama je ograničen i često nije lako dostupan za energetske zajednice.
- Malo je mehanizama za privlačenje privatnih ulaganja u inicijative energetske zajednice, što ograničava njihov potencijal za rast.

Kolektivna samopotrošnja, ušteda energije i učinkovitost:

- Postoje mjere za kolektivnu samopotrošnju, no one nisu u potpunosti optimizirane. Mjere za uštedu energije i učinkovitost unutar energetske zajednice trebaju više promocije.
- Inicijative za edukaciju i osnaživanje članova zajednice o energetske učinkovitosti su sporadične i trebaju dodatno širenje.

Umrežavanje, znanje i svijest:

- Mreže za energetske zajednice su u fazi razvoja, ali zahtijevaju daljnji napredak kako bi postale u potpunosti učinkovite.
- Znanje i stručnost među energetske akterima se poboljšavaju, no svijest javnosti o energetske zajednicama i dalje je umjerena.

Uključenost dionika:

- Dionici su umjereno angažirani u procesu razvoja politika, s mogućnostima za veće sudjelovanje.
- Mehanizmi za kontinuirani dijalog između donositelja politika, dionika i predstavnika zajednica postoje, ali ih je potrebno dodatno ojačati.

Skala zrelosti energetske zajednice:

Partneri su procijenili razinu zrelosti energetske zajednice u svakom nacionalnom kontekstu koristeći dostavljenu matricu. Bodovi su varirali od 23 do 115, predstavljajući ukupnu razinu zrelosti razvoja energetske zajednice u svakoj zemlji. Ova skala služi kao pokazatelj napretka i područja koja zahtijevaju poboljšanja.

Prilog II

Alat za mapiranje zrelosti energetske zajednice uključuje različite kriterije prema kojima se može procijeniti razina zrelosti energetske zajednice. Ovi pokazatelji su:

- Politička volja i angažman
- Proces transpozicije
- Lokalne, regionalne i nacionalne strategije
- Regulatorni okvir
- Poslovni modeli
- Financiranje
- Kolektivna samopotrošnja, ušteda energije i učinkovitost
- Umrežavanje
- Znanje
- Svijest
- Uključenost dionika

Kriteriji se boduju prema boji:

- Zeleni kriteriji: trostruki bodovi
- Plavi kriteriji: dvostruki bodovi
- Žuti kriteriji: jednostruki bodovi

Kriteriji	1/2/3	2/4/6	3/6/9	4/8/12	5/10/15
Politička volja i angažman	Ne postoji politička volja i angažman na strani donositelja odluka i kreatora politika.	Postoje minimalni znakovi političke volje, donositelji odluka i kreatori politika pokazuju minimalnu podršku i angažman.	Postoji određena politička volja, ali nije izrazito podržavajuća prema energetskim zajednicama. Donositelji odluka i kreatori politika	Politička volja je prilično visoka, a donositelji odluka i kreatori politika su prilično dobro angažirani.	Politička volja za energetske zajednice je vrlo visoka, a donositelji odluka i kreatori politika su potpuno posvećeni i angažirani.

			pružaju određenu podršku i angažman, ali nisu visoko angažirani niti podržavajući.		
Proces transpozicije	EU direktive vezane uz energetske zajednice (RED, IEMD) uopće nisu prenesene u nacionalno zakonodavstvo.	EU direktive vezane uz energetske zajednice (RED, IEMD) minimalno su prenesene u nacionalno zakonodavstvo, a kvaliteta te transpozicije je niska.	EU direktive vezane uz energetske zajednice (RED, IEMD) djelomično su prenesene u nacionalno zakonodavstvo, ali kvaliteta te transpozicije nije visoka.	EU direktive vezane uz energetske zajednice (RED, IEMD) prilično su dobro prenesene u nacionalno zakonodavstvo i to na prilično kvalitetan način.	EU direktive vezane uz energetske zajednice (RED, IEMD) u potpunosti su prenesene u nacionalno zakonodavstvo na kvalitetan način.
Lokalne, regionalne i nacionalne strategije i planovi	Ne postoje lokalne, regionalne ili nacionalne strategije i politike ili akcijski planovi, a energetske zajednice nisu spomenute ni u jednoj drugoj strategiji, politici ili akcijskom planu.	Energetske zajednice minimalno su spomenute u nekim strategijama, politikama ili akcijskim planovima.	Dostupne su neke lokalne, regionalne i nacionalne strategije i politike ili akcijski planovi, ali nisu ambiciozni.	Lokalne, regionalne i nacionalne strategije i politike ili akcijski planovi su dostupni, umjerene su kvalitete i umjereno ambiciozni.	Lokalne, regionalne i nacionalne strategije i politike ili akcijski planovi su dostupni, dobre su kvalitete i visoko ambiciozni.
Zakonodavni okvir	Ne postoji regulativa o energetske zajednicama.	Regulativa sadrži minimalne elemente organizacije energetske zajednice, ali nije dovoljna za poticanje njihovog djelovanja.	Regulativa sadrži neke elemente organizacije energetske zajednice i omogućava određenu podršku za njihovo djelovanje.	Regulativa prilično dobro organizira rad energetske zajednice i omogućava prilično dobru podršku za njihovo djelovanje.	Na snazi je regulativa dobre kvalitete koja regulira sve formate energetske zajednice.

Poslovni modeli	Ne postoje uspostavljeni poslovni modeli koji omogućuju formiranje i održivost energetskih zajednica.	Postoji barem 1. uspostavljeni poslovni model koji omogućuje formiranje i održivost energetskih zajednica.	Postoji barem 2. uspostavljena poslovni model koji omogućuje formiranje i održivost energetskih zajednica.	Postoji barem 3. uspostavljena poslovni model koji omogućuje formiranje i održivost energetskih zajednica.	Postoji barem 4. uspostavljena poslovni model koji omogućuje formiranje i održivost energetskih zajednica.
Financiranje	Ne postoji dostupno financiranje u obliku bespovratnih sredstava, zajmova ili subvencija.	Dostupno je minimalno financiranje u obliku bespovratnih sredstava, zajmova i subvencija, ali ono nije nimalo zadovoljavajuće.	Dostupno je određeno financiranje u obliku bespovratnih sredstava, zajmova i subvencija, ali nije zadovoljavajuće.	Većina oblika financiranja (bespovratna sredstva, zajmovi, subvencije, porezne olakšice i drugi) su dostupni i donekle pristupačni.	Svi oblici financiranja (bespovratna sredstva, zajmovi, subvencije, porezne olakšice i drugi) su dostupni i lako dostupni.
Skupina aktivnih kupaca i energetska učinkovitost	Ne postoje mjere za promicanje kolektivne samopotrošnje, uštede energije i energetske učinkovitosti.	Postoji barem 1. mjera za promicanje kolektivne samopotrošnje, uštede energije i energetske učinkovitosti.	Postoji barem 2. mjere za promicanje kolektivne samopotrošnje, uštede energije i energetske učinkovitosti.	Postoji barem 3. mjere za promicanje kolektivne samopotrošnje, uštede energije i energetske učinkovitosti.	Postoji barem 4. mjere za promicanje kolektivne samopotrošnje, uštede energije i energetske učinkovitosti.
Umrežavanje	Trenutno ne postoje mreže za energetske zajednice niti naponi za umrežavanje.	Mreža je u fazi formiranja.	Neformalno umrežavanje postoji, djelomično je financirano i operativno, donekle aktivno i minimalno snažan akter u zagovaranju.	Postoji neformalno ili formalno umrežavanje, prilično dobro financirano i operativno, prilično aktivno i prilično snažan akter u zagovaranju.	Postojeća mreža (ili mreže) registrirana je kao formalna jedinica, potpuno je financirana i operativna, vrlo aktivna te važan akter u zagovaranju.
Znanje	Ne postoji znanje i stručnost o energetskim zajednicama	Postoji određena razina znanja i stručnosti o energetskim	Postoji srednja razina znanja i stručnosti o energetskim zajednicama	Postoji prilično visoka razina znanja i stručnosti o energetskim	Razina znanja i stručnosti o energetskim zajednicama je vrlo visoka

	među energetskim akterima.	zajednicama među energetskim akterima.	među energetskim akterima.	zajednicama među energetskim akterima.	među energetskim i drugim akterima, poput lokalnih zajednica, donositelja odluka i poduzetnika. ...
Svijest	Ne postoji ili jedva postoji razina javne svijesti o energetske zajednici.	Ne postoji ili jedva postoji razina javne svijesti o energetske zajednici.	Postoji srednja razina javne svijesti o energetske zajednici.	Postoji prilično visoka razina javne svijesti o energetske zajednici.	Postoji vrlo visoka razina javne svijesti o energetske zajednici.
Uključenost dionika	Dionici uopće nisu uključeni u razvoj i reviziju politika i regulativa vezanih uz energetske zajednice.	Dionici uopće nisu uključeni u razvoj i reviziju politika i regulativa vezanih uz energetske zajednice.	Dionici su prilično aktivno uključeni u razvoj i reviziju politika i regulativa vezanih uz energetske zajednice, a dijalog s kreatorima politika prilično je dobro uspostavljen.	Dionici su prilično aktivno uključeni u razvoj i reviziju politika i regulativa vezanih uz energetske zajednice, a dijalog s kreatorima politika prilično je dobro uspostavljen.	Dionici su vrlo aktivno uključeni u razvoj i reviziju politika i regulativa vezanih uz energetske zajednice, a postoji kontinuirani dijalog s kreatorima politika.

Na temelju ocjene kriterija, svaki partner može ostvariti ukupnu ocjenu od 23 do 115 bodova, prema kojoj je procijenjena razina zrelosti energetske zajednice na nacionalnoj razini.

Ukupne ocjene:

23-35 bodova (Razina 1): Razvoj energetske zajednice nalazi se na prilično niskoj razini zrelosti, s nedostatkom ili slabim strateškim i regulatornim okvirom, nedostatkom ili slabo razvijenim poslovnim modelima, nedostatkom ili lošim pristupom financiranju, nedostatkom ili lošim funkcioniranjem mreža energetskih zajednica, nedostatkom ili lošim angažmanom dionika te nedostatkom ili lošim znanjem i sviješću o energetskim zajednicama.

36-60 bodova (Razina 2): Razvoj energetske zajednice nalazi se na minimalnoj razini zrelosti, s minimalnim strateškim i regulatornim okvirom, minimalno razvijenim poslovnim modelima, minimalnim pristupom financiranju, minimalno funkcionalnim mrežama energetskih zajednica, minimalnim angažmanom dionika te minimalnim znanjem i sviješću o energetskim zajednicama.

61-80 bodova (Razina 3): Razvoj energetske zajednice nalazi se na umjerenom razini zrelosti, s umjerenim strateškim i regulatornim okvirom, umjereno razvijenim poslovnim modelima, zadovoljavajućim pristupom financiranju, funkcionalnim mrežama energetskih zajednica, zadovoljavajućim angažmanom dionika te umjerenim znanjem i sviješću o energetskim zajednicama.

81-100 bodova (Razina 4): Razvoj energetske zajednice nalazi se na prilično visokoj razini zrelosti, s prilično dobro uspostavljenim strateškim i regulatornim okvirom, prilično dobro razvijenim poslovnim modelima, dobrim pristupom financiranju, prilično dobro funkcionalnim mrežama energetske zajednice, prilično dobrim angažmanom dionika te prilično visokom razinom znanja i svijesti o energetske zajednice.

101-115 bodova (Razina 5): Razvoj energetske zajednice nalazi se na vrlo visokoj razini zrelosti, s vrlo dobrim do izvrsnim strateškim i regulatornim okvirom, vrlo dobro ili izvrsno razvijenim poslovnim modelima, vrlo dobrim do izvrsnim pristupom financiranju, vrlo dobro ili izvrsno funkcionalnim mrežama energetske zajednice, vrlo dobrim do izvrsnim angažmanom dionika te vrlo visokim do izvrsnim znanjem i svijesću o energetske zajednice.

Prilog III

Kriteriji	1/2/3	2/4/6	3/6/9	4/8/12	5/10/15
Politička volja i angažman					
Proces transpozicije					
Lokalne, regionalne i nacionalne strategije					
Regulativni okvir					
Poslovni modeli					
Financiranje					
Skupina aktivnih kupaca i energetska učinkovitost					
Umrežavanje					
Znanje					
Svijest					
Uključivanje dionika					

Aksijski plan za nadogradnju zrelosti

30 November 2024

Partneri su zatim popunili tablicu za akcijski plan nadogradnje nacionalne zrelosti u skladu s onim što žele postići u smislu nadogradnje zrelosti i koji su njihovi konkretni ciljevi. Nakon toga su morali popuniti tablicu prema sljedećim kategorijama: što će biti učinjeno kako bi se postigao cilj, do kada, tko je odgovoran i s kojim resursima.

Cilj	Aktivnosti	Do kada	Tko?	S kojim resursima?
Primjer: Prenesene direktive	- Promocija politik za redizajn energetskeg zakona - Davanje prijedloga za redizajn energetskeg zakona - Mobiliziranje različitih aktera za podršku redizajnu energetskeg zakona	9 mjesec 2024	- Focus - Focus - Koalicija	- Financiranje projekata - Dobrovoljni doprinosi iz prihoda energetskeg zajednica

lifecomet.rescoop.eu

